

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX Vasaris — February 6, 1974 Nr. 10

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NIXONO KALBA

Paliko gerą išpūdį, bet...

Prezidento Nixono kalba (State of the Union message) atstovų rūmų ir senato bendrame posėdyje, stebint ją televizijos ekrane, padarė gerą išpūdį, ypač turint galvoje, ką tas žmogus turėjo pergyventi per paskutinius metus. Korespondentų pranešimais buvo kiek kitaip. Palyginti daug atstovų ir senatorių iš viso neatėję, o iš buvusių salėje demokratų buvę girdėti nepasitenkinimo šūkiai. Per televiziją to negalima buvo pastebėti. Atrodė, kad, apamai imant, jo kalba buvo kiekvienu atveju bent mandagiai išklausyta ir 35 kartus plojimais pertraukta.

Pasigyręs nuveiktais darbais, prezidentas nurodė, kad geresnė krašto ateitis reikalaujanti skubių žygių visoje eilėje sričių. Visų pirma ekonominiame ir socialiniame gyvenime (visuotinis sveikatos draudimas, didesnės sumos švietimo ir savivaldybėm (revenue sharing) reikalams, socialinio draudimo reformos). Kartu ir nuolatinės tarptautinės taikos išlaikymas reikalauja nuolatinio budrumo ir

VLIKO TARYBA
POSĖDŽIAVO

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis įvyko 1974 m. sausio 26 d. New Yorke. Pagrindiniai dalykai darbotvarkėje buvo Vliko sąmata 1974 metams ir tuo pačiu bendrais bruožais šiais metais numatytoji Vliko Valdybos darbų programa.

Sąmatą tarybai referavo J. Audėnas. Sąmatos klausimais kalbėjo tarybos nariai B. Bieliukas, J. Pažėnėnas, R. Čerkešius, B. Nemickas, A. Škėrys, St. Žadeikis, J. Giedraitis, K. Miklas, Pr. Dulevičius ir V. Vaitiekūnas. Į paklausimus atsakinėjo ir diskusijose iškeltus klausimus aiškino valdybos pirmininkas dr. K. Valiūnas ir referentas J. Audėnas. Po to balsuojant atskiras pozicijas, buvo priimta sąmata sumoje \$56,570.00.

Pagal į penkias dalis suskirstytus dalykus sąmata priimta tokia: bendriesiems reikalams (patalpos nuoma, raštinės išlaidos, atlyginimai, kelionės, reprezentacija ir nenumatytos išlaidos) \$19,340.00; radijo programoms perduoti į Lietuvą iš Muncheno, Vatikano ir kt. bei Sibiro lietuviams iš Manilos stoties — \$11,000.00. Ypatingos išlaidos: P. ir A. Brazinskių bylai ginti ir Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai \$10,000.00. Tautos Fondui — \$2,500.00.

Sąmatą priėmus, dr. Br. Nemickas, politinės ir teisinės komisijos pirmininkas, perskaitė Vasario šešiolik-tajai paruošto pareiškimo projektą. Taryba projektui pritarė ir išrinko komisiją iš B. Nemicko, V. Vaitiekūno ir J. Audėno atsišaukimui galutinai suredaguoti ir paskelbti. Posėdžiui pirmininkavo V. Vaitiekūnas, Lietuvių Krikščionių Darbininkų sąjungos atstovas, sekretoriavo J. Giedraitis, Lietuvos Ūkininkų Sąjungos atstovas. (E)

VYTAUTAS MĖŠKAUSKAS

pastangų. Visa tai galima pasiekti prezidentui bendraujant su kongresu, kuris iš savo pusės turėtų vienaip ar kitaip baigti Watergate aferos tyrinėjimą: "One year of Watergate is enough". Kalti turi būti pa-traukti atsakomybėn, nekalti išteisinti.

Toks prezidento kreipimasis, atrodo, atitinka tautos nuotaikas. Pagal paskutinį Louis Harris tyrinėjimą, 72% prieš 20% amerikiečių dar galvoja, kad Nixonas yra "patyręs ir gudrus (experienced and smart)" ypač užsienio politikos reikaluose. Mažesnė dauguma (56 prieš 38%) sutinka, kad prezidentas "is trying to do his best in an impossible job".

Jei taip, tai viskas tvarkoje? Ne visai. Tiesa, pagal tą patį tyrinėjimą, 70% amerikiečių mielai pasikliautų jo vadovybe, jei bus įrodyta, kad jis neprisidėjo prie Watergate nusikaltimo nuslėpimo (cover up). Priešingu atveju dauguma (48 prieš 40%) sutiktų, kad ji reikia nušalinti.

Kitaip sakant, Nixono likimas ir toliau palieka susiėjęs su Watergate bylos atomazga. Jei ji mes tamsesnį šešėlį, toje pačioje salėje, kur jo kalba buvo pertraukta ovacijomis, gali būti už kelių mėnesių išneštas sprendimas, kad prezidentui vis-

dėlo reikia iškelti bylą, kurią sprestų senatas.

Tačiau ir tuo atveju bus žiūrима bendros krašto būklės ir nuotaikų. Nixonas teigė, kad jo administracija kraštui buvusi laiminga. Materialiai imant, per tą laiką atlyginimai prašoko net 16% pragyvenimo išlaidas. Per paskutinius metus paskutinės išlaidos tačiau jau prašoko atlyginimo didėjimą 3% ir jei tas pats tęsis ilgesnį laiką, tauta bus labai nepatenkinta. Ji norės aiškių įrodymų, kad būklė pasikeis į kitą pusę. Čia Nixono būklė nėra dėkinga. Iš vienos pusės kova su infliacija reikalauja mažesnių valstybės išlaidų, iš kitos pusės energijos krizė gali pagreitinti ūkinį nuosmukį ir net pradėti depresiją. Prie jos Nixonas trečiadienio vakarą žadėjo neprileisti. Iš tikro di-desnės pastangos padaryti kraštą nepriklausomą energijos srityje gali būti ūkinio atkūtimo akstinu, kuris, de-ja, bus susijęs ir su infliacijos padidėjimu. Tuo keliu, siekdamas didesnio puopuliarumo, Nixonas ir turės eiti.

Krašto ūkinė būklė, reikalaujanti naujų dramatiškų ėjimų, be abejo prisidės prie Nixono noro galimai greičiau baigti Watergate aferos tyrinėjimą. Tai gali išeiti Nixonui į naudą, nors dar nėra visai tikra. Ligšiolinė praktika rodo, kad blogų staigmenų niekada netrūksta.

NUMIRĖ... KADA REIKĖJO
NUMIRTI!

RIMAS DAIGŪNAS

Vilniškė kvilinginė Elta, o paskui ir maskvinis Tass, tipingais sovietiniam nekrologui sakiniams, kuriuose sukaupu pilnita standartinės pompastikos, pranešė, kad sausio 22 d. mirė lietuvių kompartijos pirmasis sekretorius Antanas Sniečkus.

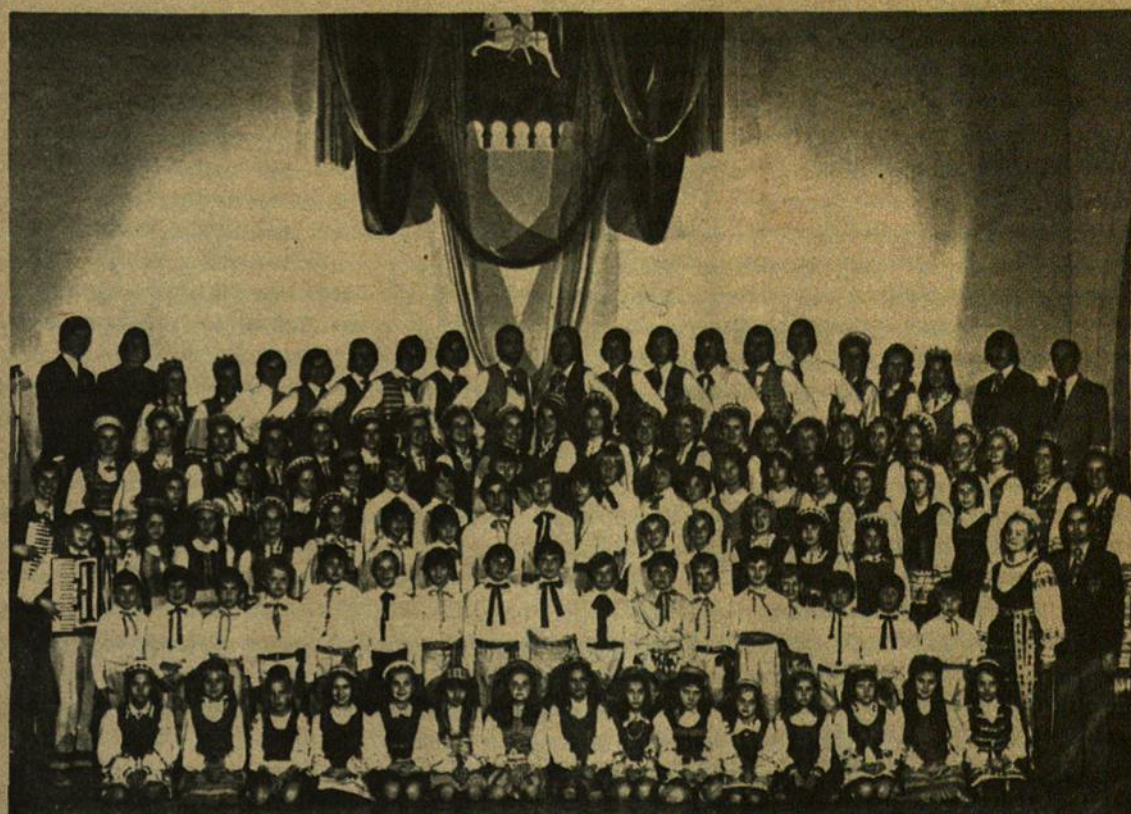
Į savo gyvenimo galą nepaprastai aptukęs, o dėlto nepaslankus ir aptingęs, Antanas Sniečkus, tupėdamas ant tos, vulkano kraterio kėdės, sulaukė 71 metų. Savo poste jis išsilaikė ilgiau už visus maskvinius kompartijos galiūnus. Jis savo savotiškas ilgo išsilaikymo bolševikinėje hierarchijoje rekordininkas — 37 metai!

Tai buvo nepaprastos karjerinės ekvilibristikos meistras, partinis chameleonas, susitaikėlis su kiekvienu kremliu didiku, kuris pagauja valdžios vadžias į savo nagus. Smerkdamas ir keikdamas pagal sovietinį žargoną "susitaikėlininkus" (soglašateli) ir oportunistus, jis visą savo amžį iš-tarnavo Kremliaus bosams, labai jau pastumdėliškoje rolėje. Jis visad buvo jų įrankis. Jis buvo kompartinis ideologinis ignorantas. Jis nepasakė nei vienos kalbos, neišleido nei vienos brošiūros, kur būtų galima rasti kokią nors individualią, dialektinę ar metodologinę interpretaciją, savų aspektų bendrinėje teorijoje. Tuo tarpu kiekvienas prasi-kišęs bolševikinis teoretikas išrašo savo sąskaiton tokias studijas, savas nuomones.

A. Sniečkus gi buvo aklas Kremliaus valios pildytojas. Tokiu jis tapo, apleidęs tėvo, doriausio lietuvių ūkininko, pastogę. Toks jis buvo Lietuvos pogrindyje, vyriausiojo enkavedistu budeliu, iš Maskvos sugrįžęs, bolševikinis bosas. Jam niekad neatėjo galvon tos "erezijos", kurios sudarė lenkų, čekų, vengrų, rumunų, ir kt. komunistų veiklos pagrindą: kurti komunizmą bet savo suvereniame krašte. Įsikabinęs, lyg erkė į atsidavimo Maskvai teoriją, jis tuko savo išduotos tėvynės žaidzoje.

Jam rašė kalbas ir jis, kas savaitę, skaitė tuos ilgiausius tekstus, vis ragindamas skubinti komunizmo statybą. Dėl savo kalbų jis, kaip tvirtina šaltiniai, tapo anekdotine asmenybe Vilniaus bei Kauno pokštuose. Jo nebeklausė, juo nebesitikėjo, jis nustojo bolševikuose autoriteto, komunistinėje hierarchijoje jis tapo, nejučiomis, persona non grata.

Ryšį su ta degradacijos metamorfoze Maskva privėlėjo stvertis už rimbo. Ok. Lietuvon atvyko cent-ro emisaras Suslovas ir su vietinio emisaro Chazarovo talka, "sudirbo" Antaną Sniečkų. Šalies administravimas buvo pripažintas niekam tikusiu. Netiesiogiai ap-sileidimu, snaudaliu bei su-senėjimu apkaltintas Antanas Sniečkus privėlėjo su-vokti, kad jo 37 metų tupėjimas Vilniaus soste pasibai-



Toronto "Gintaras". Pirmoje eilėje dešinėje stovi vadovai J. Karasiejus ir Rita Narušytė-Martin & Ass. Studio nuotrauka

TORONTO GINTARAS ANT
LIETUVIŠKO KELIO

gė grandiozinu komunizmo statybos fiasco!

Bolševikinėje praktikoje ir savitarpinio tvarkymosi metoduose tai nėra kokia nepaprastybė, tragedija, nelaukta baigmė. Anaip tol, tai yra natūraliausia aukšto bolševikinio veikėjo lemtis. Juk tokios pat baigmės sulaukė šimtai žymūnų, maršalų, sovietinių herojų. Brežnevas nuvertęs Nikitą ir pats sulauks veiklos ir karaliavimo panašaus finalo. Antanui Sniečkui patarė užleisti vietą kitam. Kaip tą vietą užleisti, gal būt nurodė, gal būt patarė, gal būt įsakė. Vietos užleidimo būdas jau yra tik-tai metodas, tikslai detalė. Gruodžio pabaigoje Suslovas ir Charazovas "pravedė" esminę ok. Lietuvos bolševikinės hierarchijos reviziją, o sausio 22 dieną Antanas Sniečkus, taip patogiai, taip laiku, miręs, užleidžia "postą" savo ipėdiniui.

Į lietuvių tautos padavimus (ne i istoriją!) Antanas Sniečkus įeis kaip kruviniausias janičaras, žudęs savo tautiečius, žalojęs tautos ir valstybės prigimtį, nuo kurio kruvinų nagų, net jo motina pabėgo į tremtį, kur sulaukė didžio skaistumo mirties! Mažai tokių budelių žino ir pasaulinė istorija, koks buvo Antanas Sniečkus. Pastaruoju metu, matyt pajutęs atgyjančios są-jinės sopolį, A. Sniečkus skatino veistis lietuviuose gandams, esą jis globojas Vilniuje lietuvišką elemen-tą, esą jis, tiksliai jam žinomais būdais, gynęs ka-žin kokių fantastiškų lie-tuvius nuo rusiškų užmačių. Šie tirono ir budelio, kurio pasirašyti mirties sprendimai figuravo Kauno bolševikinio teroro parodos doku-mentuose, negali "pazalatin-ti" pilnavidurio ir kruviniausiojo kvilingo.

Išėivija sutinka A. Snieč-kaus mirtį naujo susirūpi-nimo ženkle. A. Sniečkus buvo pasenęs, sutingęs, ap-sileidęs, nebeaktyvus. Šio se-no ir nudėveto asmens ypa-tybės, gal būt, lengvino lie-tuvių pozicijas ok. Lietuvoje. Ir tai, kartojame, ne dėl A. Sniečkaus sentimentų (kurių niekad nepastebėta) lietuviams, bet dėl seno bolševiko nusialinimo kovoje dėl savo asmeniškų fortū-nos. Be abejo, jo ipėdinis jau nužiūrėtas ir jo pavardė iš-kils, prieš šias eilutes idės Dirvos puslapyje.

Neseniai žinomas TV žur-nalistas Walter Cronkite pa-

Kiekvieno jaunimo sam-būris vienokiu ar kitokiu būdu padeda auklėti mūsų išeiviskąją jaunimą. Vieni jų remiasi kuriais nors ideolo-giniais principais, kiti da-giau puoselėja užsiėmimus, pratybas, repetuoja, siekda-mi pasirinktos šakos tobulu-mo. Visais atvejais mūsų jaunimas yra suburiamas sa-vųjų tarpe ir savo laisvą nuo tiesioginių mokslo pareigų laiką sunaudoja labai ge-ram. Tai yra, galima tvirtinti, svarbiausias viso mū-sų jaunimo veiklos ir judėji-mo tikslas. Užuoť ieškojė gy-venamojo miesto "kaip pra-leisti laiką" pasiūlų, jie bu-riasi į savasias grupes ir ša-lia ugdymosi dar atlieka di-delės vertės lietuviškumo išipareigojimus. Be abejo, kad šitai vyksta — pirmiau-sia ačių tarti tektų tėvams. Jų noras savo vaikus išlaikyti lietuviams, tarsi nebeuž-gesinama ugnimi sudegino ir tebedegina pesimistų spėlio-jimus, kad svetimųjų kati-luose ištirpsime kaip vaš-kas. Viskas, kas šiandien lie-tuviškame gyvenime vyks-ta, yra nuopelnas tų kurie prieš 25 ar daugiau metų čia atvažiavo ne gero gyve-nimo ieškoti, bet tęsti kovą dėl Lietuvos laisvės atsta-tymo visais galimais, imano-mais išeivisko gyvenimo būdais. Dar džiugiau, kad jau šiandien mūsų patrio-tiškos visuomenės vaikai perima testi savo tėvų pra-dėtus darbus. Ir geros pa-mainos jau turime visose sri-tyse: mokyklose, organiza-cijose, bendruomeninio gy-

venimo priekyje, parapijose.

Vieni iš tokių tebūna šian-dien pristatomi Toronto GINTARO vyriausieji vado-vai Rita Narušytė-Karasie-jienė ir Juozas Karasiejus. Abu skautai, abu šokę tau-tinių šokių grupėje Gintare, ten susidraugavę, susituokę, sukūrę lietuvišką šeimą ir i dabartinį GINTARĄ subūrę virš 130 Toronto jaunimo. Gintaras šiuo metu turi tris šokėjų grupes, vokalinį ok-tetą ir savąjį orkestrą. Vie-netas yra uniformuotas, labai pažengęs tautiniame šo-kyje, gastroliaives Europoje ir daugelyje Kanados ir JAV vietovių. Jo amžius — 19 metų. Kitamet du dešimt-mečiai bus iškilingai pa-minėti, kai šiais metais va-sario 23 d. tenkinamasi me-tiniu koncertu — pobūviu naujoje Anapilio salėje. Vie-netas yra pakviestas daly-vauti Kanados Lietuvių Die-nos programoje šiais metais Winnipege. Ilgesnės kelio-nės, be abejo, praeikalaus daugiau lėšų. Vieneto kai kurioms grupėms, ypač ber-niukams, trūksta geresnių reprezentacinių drabužių. Vieneto tėvų komitetas va-dovaujamas K. Rusino, sten-giasi įvairiais būdais telkti lėšas tiems būtiniausiems reikalams. Geraširdžių au-kotojų netaip jau daug pasi-taiko. Komitetas aukų lau-kia, bet bijo prašyti. Visi ir visi jų prašo. Esame lietu-viškosios veiklos elgetos prie viešojo kelio, kuriuo kiekvienas savo "kromelį" stumia. Tačiau būtų prasi-lenkta su papročiu nepami-nint adreso, kuriuo galima būtų vieną kitą auką Toron-to Gintarui pasiūsti. Štai jis: Mr. K. Rusinas, 584 Indian Rd., Toronto 9, Ont. Gal kas atsilieps? Būtų džiugu. O iš anksto tarti ačių vis-tiek norėtume.

Č. Senkevičius

DR. VYTAUTAS
DAMBRAVA APLEIDŽIA
ARGETINĄ

Dr. Vytautas Dambrava dirbąs JAV ambasadoje — Argentinoje aukštose parei-gose — pirmuoju sekreto-riu, grįžta vasario pabaigoje į Washingtoną ir iš ten skiriamas kitur.

(Nukelta į 2 psl.)

citavo idomų sovietinį anek-dotą:

Po šimto metų, 2074 me-tais, sūnus klausia tėvo:

— Tėveli, kas buvo Brež-nevas?

Pagalvojęs tėvas atsako:

— Brežnevas? Nežinau. Gal būt koks nors biurokra-tas Solženicino laikais.

Drįstame perfrazuoti tą anekdotą A. Sniečkaus užsa-kytos mirties proga —

2074 metais sūnus klausia tėvo:

— Tėveli, kas buvo Snieč-kus?

Pagalvojęs tėvas atsako:

— Sniečkus? Nežinau. Gal būt koks nors biurokratas Kalantos ir Simo Kudirkos laikais.

PRAMONINIS ŠPIONAŽAS (2)

(Tęsinys iš praeito nr.)

Labai dažnai pramonės paslapčių vagys stengiasi užmegzti ryšius ir artimas pažintis su įmonių administratoriais. Tokio pobūdžio pažintys pradedamos kukliomis dovanomis; tik vėliau 'geriau susipažinus' už paslaugas yra siūlomi pinigai, pasakojama DST pareigūnai. Tačiau kai kurie Sov. S. gos agentai visiškai nekreipia dėmesio į 'etiketą': taip pav. du KGB agentai pasiūlė vienam svarbiam mūsų pramonininkui stambia pinigų sumą už vieno produkto gamybos paslapčių pardavimą.

Neretas atvejais, kad prieš pramonės šnipų centrą neapsimoka apmokinti ir ruošti agentus, kad sužinotų, vos 5% juos dominančios įmonės gamybos paslapčių. Reikia neužmiršti, kad 95% visų rūšių pramonės pažangos informaciją galima susirasti moksliniuose periodiniuose leidiniuose.

Taip pav. yra žinoma, kad JAV Centrinės žvalgybos įstaiga (CIA) ir KGB išsiverčia į savo kalbas beveik visą mokslinę šias įstaigas dominančią periodinę literatūrą. Galvojama, kad CIA išsiverčia į anglų kalbą apie 300 tokių leidinių, tai KGB 'pasitenkina' apie 20,000 užsieniuose išleidžiamų leidinių.

Tačiau japonai šioje žvalgybos srityje yra tikri tyrinėtojai, teigia DST pareigūnai. Japonija turi apie dešimtį bendrovų-milžinų, kurių kiekviena turi savo pramoninio šnipinėjimo tarnybą. Jų visų darbus koordinuoja Japonijos Užsienio Reikalų ir Prekybos Ministerijos.

Kadangi tarptautinėje prekyboje vyksta labai aštri kova už rinkų užkariavimą, tad, žinoma, ir Prancūzijos pramonininkai neatsilieka nei nuo japonų nei nuo amerikiečių, besistengdami pasisavinti, be daug vargo ir prakaito, plačiai naudojamų prekių pigų pagaminimą. Aišku, jeigu prancūziškas

paslaptis pasivagia jų varžovai, amerikiečiai ar vokiečiai, tada prancūzai nepradeda teisminių bylų, galinčių užsistėti ilgus mėnesius.

Laisvuose V. Europos kraštuose pramonės žvalgyba užsiima pačios didžiosios bendrovės; gi kraštuose esančiuose už 'geležinės uždangos', visą pramoninį špioną organizuoja pati valstybė. Štai dėl šios paprastos priežasties šiandien Prancūzijoje yra priskaitoma apie 1500 Rytų Europos agentų. Ir dėl šios pačios priežasties 1971.IX.24. iš D. Britanijos buvo išvaryta 150 rusų diplomatų-šnipų.

Reikia neužmiršti, kad šių dienų šnipų reikia ieškoti mokslinių tyrimų laborato-

rijose, bet ne James Bond filmotuose nuotykiuose.

Tačiau labai retai atsitinka, kad kuris nors agentas-šnipas turėtų tokią stebėtiną atmintį, kad galėtų 'Nufotografuoti' matytą 'ziperiu' gamybos mašiną ir su tokia pačia pradėtų gaminti tokius pat ziperius, kaip kad jos išradėjas; arba, kad būtų išvogtos tam tikros įmonės mašinos ir brėžiniai, kaip tai atsitiko JAV įmonėje, gaminusioje tam tikro pobūdžio retas eksportines mašinas...

Arba kaip kad tai įvyko Frankfurto aerodromo Orinio Susisiekimo Salone; čia Rytų Vokietijos agentai išmontavo vieną jiems rūpimą raketą į tris dalis ir išvežė į namus... automobiliu!

Nauja Susivienijimo Lietuvių Argentinoje valdyba



Juozas R. Stalioraitis trečią kartą išrenkamas Susivienijimo Lietuvių Argentinoje pirmininku.

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje visuotinis narių susirinkimas įvyko gruodžio 22 d. Susivienijimo salone.

Susirinkimą atidarė SLA pirm. Juozas R. Stalioraitis. Pranešdamas, kad per praėjusius devesis metus valdybos sutarimu ir narių pritarimu daug kas padaryta.

Vienos minutės tyla buvo pagerbtas miręs SLA Centro narys Kazys Vekelis. Pirmuoju dienotvarkės punktu buvo svarstomas nario mokesčio pakėlimas. Nutarta pakelti 100% tai yra vietoje 100 bus 200 pesų mėnesinis nario mokestis. Pakėlus nario mokestį, savaime pakeliamas pomirtinis ir įsto jimo mokestis. Toliau eita prie naujos valdybos rinkimų. Pirm. Juozas R. Stalioraitis pakartotinai dėkojo už vieningą darbą visiems nariams, pritarimą ir pasiaukojimą. Tuo būdu daug nuveikta, ypatingai salono per taisymui, kuris reikalavo

daug darbo ir lėšų. Dalyvavę nariai visi pritarė ir siūlė, kad pasiliktų esančioji valdyba kitiems dviem metams. Paskiau J. Bakaitis perskaitė sąrašą narių sutinkančių būti valdyboje. Tuo būdu išrinkta nauja valdyba kurią sudaro: pirm. Juozas Stalioraitis (tas jaunuolis gražiai kalbantis lietuviškai, daug dirbęs SLA ir ALOS Taryboje, išrinktas trečiam periodui SLA Centro valdybos pirmininku), vicepirm. J. Deveikis (jaunuolis) sekr. G. Barščiauskas, antrasis sekr. A. Stalioraitis, išd. H. Spreafico, antrasis išd. J. Bakaitis, nariai - A. Romeika, H. Chop (sūnus), P. Makaravičius ir A. Bačanskis. Atsarginiai: J. Rudėnas ir N. Pimpė.

Naujai valdybai buvo pareikšta didelė padėka gausiu plojimu, linkint sekmingai darbuotis Susivienijimo progresui ir visos lietuvių kolonijos labui. Pirmininkas gražiai kalba padėkojo visiems už pasitikėjimą, pasižadėdamas ir toliau dirbti Kiek jėgos leis Susivienijimo išlaikymui ir jo didesniai progresui. Baigus, visi patenkinti išsiskirstė, besidžiaugdami kad vėl išrinko gerą, darbščią valdybą su jos buvusiu pirmininku. Garbė Susivienijimui turint gabų, darbštų jaunuolį kuris aukojasi lietuviybės išlaikymui ir jos gyvavimui. Jo tėveliai ir brolis (vyresnis) taip pat daug dirba Susivienijime. Linkiu J.R. Stalioraičiui sekmingai dirbti ir aukotis lietuvių kolonijos geram gyvavimui ir kovai už Lietuvos laisvę.

Juozas Šiušis

Klaipėdiečio Dr. Martyno Anyso netekus



Dr. Martynas Anyas

Pasitraukus iš gyvenimo kokiame visuomenine veikla ar kūryba iškilusiam asmeniui rodos, kad su juo dingsta istorinio vyksmo dalelytė, kurioje jis veikė ir kūrė. Sausio 30 d. Toronte miręs Dr. M. Anyas savo kilimu buvo dalelytė tos lietuvių tautos, kuriai nuo senų laikų duotas Mažosios Lietuvos vardas. Tai kraštas, kuris davė Lietuvai tokius kultūrinius žymūnus, kaip Mažvydą, Bretkūną, Donelaitį, Jankų, Vidūną ir nemaž kitų, buvusių mūsų tautinės minties ir kultūros pradiukų. Jų pagrįstoje kultūrinėje aplinkoje tegalėjo gimti 'Aušra' ir po jos sekęs M. Lietuvos tautinis sąjūdis.

Velionis Anyas, nors priklausė jaunesnei M. Lietuvos veikėjų kartai, tačiau savo kilimu, polinkiais ir veikla sijo su anais ir gyveno jų dvasia. Jam buvo lemta gyventi ir veikti jau tais pokariniiais laikais, kai M. Lietuva susiaurėjo iki Klaipėdos krašto, kuris buvo ir jo tikroji gimtinė.

M. Anyas buvo gimęs Kintų k. Šilutės apskrityje 1895 m. lapkričio 5 d. Pirmojo karo metu tarnavo vokiečių kariuomenėje jūrininku Baltijos laivyne. Po karo studijavo Berlyno universitete ir kartu dirbo Lietuvos pasiuntinybėje iki 1929 m. Tais metais buvo perkeltas konsulu į Hamburgą, kur studijavo vietos universitete. 1933 baigė universitetą teisės daktaro

laipsniu. Nuo 1934 iki 1939 m. tarnavo Klaipėdos gubernatūroje, eidamas jos patarėjo pareigas. Gubernatūros tarnybą buvo pertraukęs maždaug vienus metus - 1934.XII - 1935. XI - kada gubernatoriaus J. Navako paskyrimu įėjo į J. Bruvelaičio naujai sudarytą direktorią. Nuo 1936 pradėjo dėstyti Klaipėdos prekybos institute docento teisėmis ir po Klaipėdos atplėšimo dirbo tame pat institute, perkeltame į Šiaulius, iki 1941 m. Po pirmos bolševikų okupacijos emigravo į Vokietiją ir joje gyveno iki pokarinių laikų. Atvykęs su šeima į Kanadą, apsigyveno Toronte, kur gyveno iki paskutinio laiko savo įsigytame jaukiame name ramiame re-

zidenciniame rajone. Paskutinius metus gyveno senatvės negalavimų slegiamas ir savo aukšto išsilavinimo žmonelės - gim. V. Bielskaitės - labai atsidėjusiai rūpinamas, globojamas.

Dr. Anyas buvo tęsėjas M. Lietuvos kultūrininkų veiklos, kai jis tarp savų politinių - diplomatinę tarnybinių darbų atsidėjęs studijavo gimtinės žilą praeitį ir sekė jos dabartinę buitį. Jis studijavo M. Lietuvos rašytinius šaltinius, veikalus ją liečiančius, jos daiktines liekanas (archeologinius paminklus) ir patį kraštovaizdį. Jis kaupė visokeriopą medžiagą didžiai rūpestingai per ilgus metus ir pagal ją sukūrė veikalą - Senprūsų laisvės kovos (1968). Veikalas yra senųjų prūsų istorija ir kartu jų visuomeninės buities ir paties krašto aprašymas. Aprašymas paremtas žymia dalimi paties autoriaus patyrimu, kas rodo jį iš arti pažinus aprašomas vietas ir jų istorijas. Veikalas dvelkia autoriaus meile savo kraštui, senųjų baltų Prūsijai, kurios dalimi yra ir M. Lietuva.

Pasitraukęs iš Lietuvos po pirmos bolševikinės okupacijos ir gyvenęs Vokietijoje, ėmėsi rašyti savo atsiminimus iš Klaipėdos laikų, kada jis buvo gubernatūros aukštu pareigūnu ir kuri laiką direktorijos nariu. Rąšė pagal turimus užrašus ir atsimenamus duomenis. Tuo būdu parašė Lietuvos Klaipėdos krašto istoriją paskutiniaisiais šešeriais metais (1933-39). Istorija parašyta paties autoriaus stebėjimų, patyrimų ir pergyvenimų fone. Atsiminimai ne bendrybiniai pasakojimai, bet smulkūs vaizdeliai, autoriaus patirti jo kasdieninėje veikloje. Autoriaus pergyventi nuotykiškai dažnu atveju perteikiami dialogine forma. Tuo būdu, vaizdeliai labiau pagyvinami ir pabrėžiamas jų autentiškumas. Darbas, kai bus išspausdintas, paliks pirmąjį šaltinį nepriklausomos Lietuvos kampelio - Klaipėdos krašto istorija. Kiek teko girdėti, darbas Chicagoje buvo rengiamas spaudai. Veikalas, jei jis pasirodys, bus vienintelis savo rūšies inasas mūsų nepriklausomos Lietuvos istoriografijai. Kartu būtų ir skaidriu paminklu tam garbingam M. Lietuvos sūniui, savo garsiųjų tėvynainių vienam paskutinių palikuonių.

LIETUVIŲ FONDO PRANEŠIMAS

Š. m. gegužės 4 d. Chicagoje kviečiamas LF narių metinis visuotinis suvažiavimas. Balandžio pradžioje bus išsiųsti LF nariams pakvietimai dalyvauti suvažiavime. Daug narių metų bėgyje savo adresus pakeičia, nepranešdami savo naujo adresą LF valdybai. Jiems siunčiami laišukai grįžta atgal. LF valdyba prašo visus narius, kurie yra pakeitę savo adresus ir apie tai nėra pranešę LF valdybai, tą padaryti tuojau, t. y. pranešti savo naują adresą LF valdybai: 2422 West Marquette Rd., Chicago, Il. 60629.

Lietuvių Fondo Valdyba

WANTED 1ST CLASS SKILLED MACHINE OPERATORS & SET UP MEN
Must be able to work from blue prints and close tolerance. Day shift and good benefits.
TRUE FORM MACHINE
3841 RIDGE RD.
CLEVELAND, OHIO
(10-12)

Dr. Dambra

(Atkelta iš 1 psl.)

Į Bs. Aires atvyko 1971 m. tuoj užmezgė glaudus ryšius su lietuvių patriotais ir organizacijomis veikiančios lietuviybės stiprinimui, gyvavimui.

Virš dvejų metų laiką dr. Vytautas Dambra su ponia Aldona, sūnumi Gintaru ir kitais (turi keturis) parodė didelį nuoširdumą, meilę ir pasiaukavimą lietuvių kolonijoje ir kovoje už Lietuvos laisvę.

Turėjo daug paskaitų: Vasario 16 dienos minėjimuose, per Organizacijų metines šventes. Gražiai, jaudinančiai paskaitą laikė Kalantos metinės šventės susidėginimo progą.

Dr. Vytautas ir ponia Aldona visad buvo geroje nuotaikoje ir meilėje su lietuvišiais, savu noru rėmė organizacijas aukomis. Argentinoje einas patriotinis religinis laikraštis "Laikas" buvo labai įvertintas, būdamas net kelis kartus garbės laideju.

Tuo būdu dr. V. Dambra ir ponia Aldona lietuvių kolonijoje buvo gerbiami ir visi supranta, kad jų atskyrimas yra ir bus nepamištas. Per ALOS Tarybos posėdį nutarta jų atsisveikinimui suruošti vakariene.

Juozas Šiušis



DĖMESIO!

Atvažiuavę 3 dienom — mokės tik už dvi. Viena diena veltui. Reikia turėti šio laikraščio iškarpą.

SEASCAPE BEACH MOTEL, DAYTONA BEACH, FLORIDA

Centras visų Floridos idomybių. Valandos važiavimu pasieki: WALT DISNEY, SEA WORLD, SPACE CENTER, SILVER SPRINGS ir kitas vietas.

Kviečiame aplankyti ir apsistoti mūsų motelyje. Rasite gerą ir nuosirdų patarnavimą. Gražius ir šviesius kambarius. Spalvota TV. Plaukymo baseiną — žiemos metu šildomas.

Kainos neaukštos ir visiems prieinamos. Lauksime.

A. Andriulis

SEASCAPE BEACH MOTEL

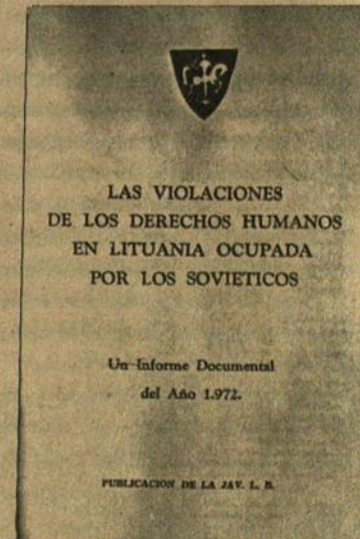
3321 S. ATLANTIC AVE.

DAYTONA BEACH, FLA. 32018

Tel.: 904-767-1372

JAV LB krašto valdyba kas met paruošia anglų kalba serijas straipsnių ir išsiuntinėja juos savo padalinams, kurie pasirūpina juos patalpinti vietinėje spaudoje. Šiais metais PLB valdyba yra paprašiusi šią medžiagą paruošti anksčiau, kad ja galėtų pasinaudoti ir kitų kraštų bendruomenės. Norinčius šios medžiagos gauti prašome kreiptis į PLB valdybą.

Žinome, kad šios ar kitos rūšies Lietuvos laisvinimo



"Žmogaus teisių pažeidimai Pavergtoje Lietuvoje" jau išleista ispanų kalboje. Prie išleidimo prisidėjo Kolumbijos Lietuvių Bendruomenė, tarpininkaujant kun. M. Tamošiūnui. Išleidimą finansavo JAV LB Krašto Valdyba. Spausdinta Editorial Gran America spaustuvoje Medelline, Kolumbijoje. Tiražas 4000 egz. Telkiant lėšas šiam reikalui, talkinkite A. Liepinaitis ir A. Stakenas.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS.
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲ • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI — RYTINĖ GIESMĖ IR VAKARINĖ MALDA

Varge gimė mūsų Tėvynė Lietuva politiškai nepriklausomam gyvenimui. Skurdė augome, stiprėjome. Tačiau lietuviai yra kantrūs ir atkaklus. Vargo jis nebijo. Su skurdu jis irgi yra apsi-pratęs. Kilnūs siekimai jam nesvetimi. Pasiryžimo taip pat jam netrūksta. Pasiu-koti šventam dalykui jis moka ir mėgsta.

Kaip paskiras žmogus, beaugdamas ir brėsdamas nori būti laisvas, nepriklausomas, taip ir kiekviena subrendusi tauta nori gyventi politiškai nepriklausomą gyvenimą. Laisvės troškimas yra kiekvienam žmogui gimtas dalykas. Todėl ir kiekvienai tautai yra gimta tapti nepriklausoma valstybe.

Anuomet sušvitęs laisvės gyvenimas pažadino mūsų tautos jėgas, kuris darė stebuklus. Atgimusios Lietuvos kovotojas pasidarė ne menkesniu už senosios Gėdimo, Kęstučio ir Vytauto Lietuvos gynėją. Sena dvasia, gaivinama vargo ir audrose užgrūdinta, apėmė Lietuvos vaikų širdis ir jie pergale vainikavo nepriklausomybės kovą.

Lietuva greit atsistatė,ėjo plačiu pažangos keliu ir džiaugėsi savo dideliais laimėjimais, nugalėjusi vargus, kurių turėjo ir dėl kurių jai tekdavo daug liūdėti ir kentėti. Tačiau nelauk-tai, pačiu Lietuvos žydėjimo metu, pradėtas Antrasis Pasaulinis karas tapo lietuvių tautai skaudžiausia ir didžiausia nelaimė. Karo rykštė nukrito ant mūsų Tėvynės ir ji buvo bolševikų paversta, o jos sūnūs ir dukroms atimta laisvė.

Minėdami Vasario Šeši-liktoją, turim visu rimtumu prisiminti, kad lietuvių tau-ta tebekenčia sunkią vergi-jos priespaudą. Ten lietuviškas darbas ir tautinės sąmo-nės žadinimas ir bažnyčio-se meldimasis tebėra labai smarkiai persekiojamas. Kuo gi mes, laisvuose kraš-tuose gyvendami, galim jiems padėti? Visų pirma -- savo stiprėjimu. Mumyse be paliovos turi reikštis tvirta tautinė sąmonė ir vienin-gas pasiryžimas atgauti Lie-tuvos laisvę.

Be to, reikia žinoti, kad Vasario 16 minėjimo turi-nys ir prasmė glūdi ne vien išorinėse išikilmėse. Tos di-džiulės vertybės turi glūdėti mūsų širdyse ir sąmonėje.

Didžiausias visų svetūr gyvenančių lietuvių uždavi-nys -- iškovoti Lietuvai ne-priklausomybę. Tai turi būti mūsų rytinė giesmė ir vaka-rinė malda; tai mūsų visų žodžių, darbų ir žygių tiks-las. Kova dėl laisvės reika-lauja medžiaginių ir morali-

nių aukų. Todėl turim su-gėbėti derinti savo politines pažiūras į vieningą laisvini-mo darbą.

Švėsdami Vasario 16-ją kreipkim savo mintis į tautos praeities herojus, kurie nelygioje kovoje lai-mėjo tautai laisvę, tačiau kai kas lyg nedrįstam pažvelgti į šių dienų tikrovę, kuri ryš-čiai kalba apie dabarties dvasinį skurdą. Savano-rių kovos, per 40 metų už-trukusi knygnešių kova ir jų krauju, kančiomis išpirktas laisvės lietuviškas žodis, partizanų kovos su paver-gėju ir jų golgotinės kan-čios daug kam darosi nebe-idomu. Atrodo, kad giliau tokie pagalvoti neturi laiko. Mes esame anų herojiškai kritusiųjų ipėdiniai, kad tiek aniems palikusiems Lietu-voje, tiek mums, atsidūru-siems svetur, yra lygiai toji pati ipėdinystės teisė ir pa-reiga su nemažesniu pasiry-žimu tęsti pradėtą kovą už savo tautos teises, jos kul-tūrą.

Negana vien tik Vasario 16 minėjime dalyvauti ir tarsi vienienis prieš kitus pade-monstruoti. Mūsų susirinki-mai ir minėjimai tuštėja. Girdi, ko ten eiti, vis tie patys reikalai svarstomi, tos

1940 metų birželio paba-iga ar liepos mėn. pradžia. Valstybės Saugumo Depar-tamentą jau pilnai buvo ap-sėdę komunistai su Antanu Sniečkom departamento di-rektoriaus poste. Senujų sau-gumo policijos valdininkų veik nesimatė, bet krimina-linės policijos valdininkai tebėjo savo pareigas kaip ir seniau. Buvau senas krimi-nalinės policijos pareigūnas ir normaliai vykdžiau savo pareigas, bet jau visai bai-giau paruošti savo žygi į už-sienį. Kriminalinės policijos Kauno apygardos viršininku Nepriklausomybės laikais il-gus metus buvo Petras Vi-tulskis. Dabar, išgalėjus ko-

pačios nuobodžios kalbos sakomos. Be to lengvai kri-tikuojam veikiančius, bet patys mažai aukojam Lietu-vos laisvinimui. Auginam vaikus, bet ar daug rūpinamės, kad jie išaugtų patrio-tais lietuviais. Ar einam su jais į lietuviškus susirinki-mus bei minėjimus?

Atminkim, kad kol buvo prieita prie Vasario 16-tos dienos akto, visa tauta turėjo praieiti ir sunkų kelią kurio užuomazga siekia dar prieš Aušros gadynę. Ta-čiau šis idealas ižiebtas, tau-toj kilo kaip ugnis, kas kart apimdams vis didesnius plotus, kol užsiliepsnojo vi-sa tauta vienu troškimu ir vienu siekiu. O ir tuomet gyveno žmonės su savo sie-kiais, skirtingomis pažiūro-mis, bet kas buvo tautos siekiama, buvo kiekvieno asmenišką siekimą.

Vasario Šešioliktoji tepa-skatina mums skirtus užda-vinius nuosirdžiai ir sąmo-ningai įgyvendinti. Gyven-kim viena idėja ir vienuodu pasiryžimu, kad mūsų dar-bai ir visokeriopa auka teik-tų kuo daugiausia naudos pavergtai Lietuvai. Tęskim su didžiausiu dvasiniu susi-kaupimu ir pasiryžimu vykdomąjį darbą dėl lietu-vių tautos laisvės ligi galu-tino laimėjimo. (jms)

OKSAS KANDIDATUOJA Į SANITARINIO DISTRIKTO PATIKĖTINIUS

Cook apskrities Respubli-konų Centrinis Komitetas iš-rinko Kazimierą G. Oksą kandidatą į Metropolitan Sa-nitarinio Distrikto patikėti-nius. Į šį distriktą įeina dauguma Cook apskrities su penkiais milijonais gy-ventojų. Tai sudaro maž-daug pusę Illinois valstijos piliečių.

Dabartiniu metu Kazimie-ras Oksas yra Mutual Fede-ral Bendrovės Chicagoje Executive-viceprezidentas. Jis baigė Rensselaer Poli-technikos Institutą New Yor-ke ir yra registruotas pro-fesionalas inžinierius Illinois valstijoje.

Oksas yra buvęs Lietuvių Prekybos Rūmų prezidentu, o per paskutinį susirinkimą buvo perrinktas į direkto-rius. Taip pat yra narys Illi-nois Advisory Council dėl Jungtinių Valstybių Ma-žųjų Biznierių Administra-cijos.

Antrojo pasaulinio karo metu jis tarnavo JAV oro pajėgų daliniuose. Jis taip pat dalyvavo Korėjos kare kaip JAV armijos inžinie-rius. Šiuo metu jis kaip JAV Atsargos Dalinių pulkinin-kas yra paskirtas prie gene-



K. G. Oksas

ralinio 416-to Inžinierių Ko-mandos štabo.

Taip pat priklauso Da-rius-Girėno Amerikos Legi-jono Postui 271, Chicagos Distrikto Amerikos Lietu-vių Kuopai, SLA 332, Vyčių Kuopai 112, Marquette Par-ko Lietuvių Namų Savinin-kų Draugijai ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Archi-tektų Sąjungai. Yra Ameri-kios Lietuvių Respublikonų Lygos pirmininkas ir Na-tionalinės Respublikonų Gru-pių Kuopos vicepirmininkas.

munistams, jis veik nuola-tiniai sėdėjo departamento direktoriaus Sniečkaus kabi-nete, vedė su juo kaž kokius pasitarimus ir aiškiai matė-si, kad juodu yra 'seni drau-gai'. Nors Vitulskis tebuvo tik Kauno apygardos virši-ninkas, bet Sniečkus visus įsakymus, patvarkymus krimi-nalinei policijai davinėjo ne per aukštesniusius krimi-nalinės policijos viršinin-kus, bet per Vitulskį.

Birželio pabaigoje ir lie-pos mėn. pradžioje pradėjo vis dažniau Sniečkus naudo-ti kriminalinės policijos val-dininkus, pavesdamas atlik-ti kai kuriuos veiksmus ir vi-suomet neva tai 'padėjėju' priskirdavo vieną ar kai kada net du nudrskėlius, kuriuos krim. policijos val-dininkai vadindavo 'angelais sargais'.

Vienos dienos popietyje, tiksliai datos neprisimenu, man paskambino Vitulskis ir paprašė, kad tuč tuojau pri-sistatytčiau į Sniečkaus kabi-netą. Nors jis nebuvo tiesio-ginis mano viršininkas, bet atsižvelgiant į esamą padėtį ir į tai, kad jis yra kaž koks neaiškus Sniečkaus asisten-tas, reikėjo paklusti bet ko-kiems jo įsakymams. Prisi-stačiau. Kaip paprastai pas Sniečkų buvo ir Vitulskis.

Paprašė mane atsisėsti, o patys kaž ką šnibždėjosi. Vartė ant stalo raštus, o vė-liau Sniečkus kreipėsi į mane ar yra dabar įstaigoje valdininku. Atsakiau, kad keletas yra. "Paruošk pen-kis valdininkus ir tu pats va-kare puse vienuoliktos pri-sistatytkit pas kvotų sky-riaus viršininką Razauską. Razauskas buvo Kauno žy-das, dabar tapęs saugumo policijos kvotų skyriaus vir-šininku. Pasiteiravau ką rei-kės atlikti, bet į tai Snieč-kus man atsakė, kad atvyk-tų ginkluoti ir visas instruk-cijas gausim vakare pas Ra-zauską. Grįžęs iš Sniečkaus parinkau penkis valdininkus patvarkiau, kad vakare pri-sistatytų dešimtą valandą pas mane įspėdamas, kad būtų punktualūs, nes kitaip gali būti didelių nemalonu-mų ir jiems paaiškinau tik tiek kiek ir man pačiam tebuvo žinoma apie būsimas pareigas.

Kada vakare susirinko vi-si valdininkai, tai dar palau-kę dešėta kitą minučių lai-ku nuėjom pas Razauską. Valdininkus palikęs korido-riuje įėjau jo kabinetą. Ra-zauskas sėdėjo fotelyje, o už rašomo stalo sėdėjo man ne-pažįstamas vyras. Prisista-čiau ir pasakiau, kad Snieč-kaus patvarkymu yra atvy-kę dar penki valdininkai.

-- Taip, žinau. Kalbi rusiškai? -- Užklausė Razauskas. -- Kalbu. -- Atsiliepiu. -- Labai gerai. -- Pasakęs man Razauskas atsigrėžė į užstalėje sėdėjusį vyrą ir jam rusiškai pasakė, kad aš kalbu rusiškai.

-- Tu kriminalistas? -- Už-klausė mane užstalėje sėdė-jęs vyras rusiškai. -- Kol kas ne. Esu krimina-linės policijos valdininkas. -- Atsakiau jam. Kas jis per vienas nežinojau tasyk, neži-nau ir šiandien, bet leidžiu spręsti, kad tai jau buvo iš Maskvos atvykęs enkave-distas. Razauskas pakilo iš fotelio, priėjo prie užstalėje sėdinčio vyro, o mane pa-prašė atsisėsti. Tuo momen-tu įėjo Vitulskis. Visi trys susigūžė emė vartyti kaž ko-kius raštus, o Vitulskis žilgterėjęs į mane užkla-u-sė: -- Turi valdininkų sąra-šėlį?

-- Taip turiu. -- Atsiliep-damas padaviau jam raštelį, kuriame buvo surašytos su manim atvykusių valdininkų pavardės.

Abu su Razausku peržel-gė šį sąrašėlį, Vitulskis jam kaž ką paaiškino paišeliu rodydamas į pavardes ir vėl įknibo į raštus, kaž ką pasi-tarė visi trys ir Razauskas kreipėsi į mane:

-- Reikės padaryti kratas. Štai čia yra kratos orderis kuriame viskas yra nurody-ta. Pavardė, adresas, kra-tos tikslas. Kiekvienas gau-sit padėjėją, o trečioje poli-cijos nuovadoje kiekvienam yra paruošta pagelbon po du policininkus. Užiekit ir pasi-imkit. Jei kils kurių nors ne-aiškumų skambink man čia į mano kabinetą. Aš visą laiką būsiu. Pasiimk kratos proto-kolų blankų. -- Išgirdęs toki, sakyčiau, neaiškiai aptartą parėdymą ir kratos tikslą net nežvilgterėjęs į gautą kratos orderį užklausiau:

-- Koks yra kratos tiks-las, ko privalau ieškoti ir kaip pasieltgi su kratomuo-ju jei ieškomų daiktų nebus rasta?

Mano paklaustas Razaus-kas dūrė pirštu į mano ran-koj tebelaikomą raštą -- kra-tos orderį ir tarė:

-- Eik į savo kambarį ir gerai perskaityk orderį. Ten viskas aiškiai nurodyta. Pa-kviesk kitus valdininkus.

Pradaręs duris pakviečiau koridoriuje laukusius valdi-ninkus. Jiems taip pat įtei-kė kiekvienam po kratos or-derį ir visiems suteikė tokias pat instrukcijas kaip ir man. Painstruktavęs Ra-zauskas paliepė palaukti, iš-ėjo iš kabineto ir gal už mi-nutės grįžo vedinas šešius apdriskėlius 'padėjėjus'. Tu-riam pastebėti, kad kiekvie-nam išduodamas kratos or-derį jame įrašydavo valdi-ninko pavardę, kuriam ši krata pavadama padaryti, o taip pat darė užrašus ir sau, matyt užsirašydami kuris valdininkas pas ką siunčia-mas.

-- Na, tai viskas. Galite eiti. Kratas darykite po pir-mos valandos nakties. Bus daugiau garantijos rasti na-muose.

Taip vedini savo 'angelų sargų' visi išėjome į savo kambarius.

Mano 'padėjėjas' buvo vyresnio amžiaus vyras, ap-sivilkęs gana aptriušusia ei-lute. Grįžus į savo kabine-tą paprašiau jį sėstis ir ta-riau, kad turiu pasiruošti, t. y., susipažinti su įsakymu ir pasiimti reikiamus protoko-lų blankus. Ėmiau skaityti gautą kratos orderį. Tai buvo tie patys, nepriklauso-mais laikais, saugumo poli-cijos kratoms daryti orde-rių blankai. Orderyje man buvo įsakoma padaryti kra-tą pas tulą Juzef Šmit (o gal rašėsi Šmidt ar kaip kitaip), kuris gyvena Mickevičiaus gatvėje, numerio neprisime-nu, bet antras ar trečias na-mas nuo Laisvės Alėjos Ža-liakalnio kryptim. Orderyje buvo įsakoma įvykdyti kra-tą tikslu surasti priešvalstybi-nę literatūrą, o su įtariamuo-ju pasieltgi pagal kratos re-zultatus.

Lyg elektros srove šiu-rpas nupurtė kūną. Štai tau, Jurgi, ir kepurė. Puikiai paruošti spąstai. Ieškok ne-legalios priešvalstybinės li-teratūros ir pasieltk pagal kratos davinį. Būk gudrus ir pasakyk šiandien kokia yra priešvalstybinė litera-tūra. Iki šiol tai būdavo ko-munistinė. O kokia dabar?

Smetoninė? Gal iš viso lietu-viška raštija tapo jau nele-gali -- priešvalstybinė? Juk kitaip neišeina. Jei, saky-sim, skaityti nelegalia prieš-valstybine literatūra tauti-ninkų leidinius, tai pas kra-tomąjį rasiu LIETUVOS AIDĄ, gal kelis toms Sme-tonos raštų ir tai jau turėtų būti priešvalstybinė, nelega-li literatūra. O tokios juk dar pilnos gatvės ir pas kiek-vieną lietuvių gali rasti pun-dais. Tai kokio velnio paga-liau ieškoti? Kokią velniavą jie išdarinėja su manim ne-duodami žodinių tikslų nu-rodymų, kurių metų, sava-me aišku, būtų sulaukę iš manęs visą eilę klausimų, bet tik sausai užrašė: "Ne-legalios, priešvalstybinės li-teratūros". O kada užkla-usiau koks yra kratos tikslas, tai gavau atsakymą: "... ge-rai perskaityk orderį. Ten viskas nurodyta".

Tai va, žmogau! Žinok da-bar ką daryti ir dar net 'an-gelą sargą' man priskyrė. Il-gokai galvojau ką daryti, kaip iš tos keblios padėties išsisukti. Jokios konkrečios išvados negalėjau padaryti. Delsti su svarstymais nebu-vo laiko, reikėjo vykti ir ori-entuotis vėliau susidarancio-je padėtyje. Pakilau, susi-kroviau portfelin reikiamus kratos protokolų blankus, patikrinau savo ginklą ir... pasiklausiau 'angelą sargą' ar jis turi ginklą. Atsakė, kad turįs, tad paliepiu pa-sitikrinti, kad būtų paruoš-tas naudojimui, tuo tik vaiz-duodamas jam kruopštų pasi-ruošimą. Spintoje turėjau bonką konjako ir išėmęs pa-siūliau jam išgerti stiklu-ką. Pradžioje atsisakbinėjo, bet man kalbinant sutiko ir išgėrė po stikluoką. Išvy-kom.

Kadangi buvo visai arti istaigos, vos keli kvartalai, tai išėjome pėsti. Trečioj policijos nuovadoj paėmėm policininkus ir už keliolikos minučių jau buvom prie ad-resato durų. Su tariamuo 'ita-riamuoju' Juzef Šmit aš bu-vau asmeniškai pažįstamas. Tai buvo Lietuvos lenkas, gal net vokiečių - lenkų mi-šinys. Vertėsi prekyba im-portuodamas kai kurias pre-kes. Nors buvom pažįsta-mi, bet artimesnės bičiulys-tės tarp mudvieju nebuvo, tik kartkartėmis susitika-mi pasikalbėdavom ir jis ge-rai žinojo mane esant krimi-nalinės policijos pareigūnu. Paskambinus skambučių, ne ilgai trukus iš buto užklausė kas skambina. Atsakiau, kad policija ir paprašiau, kad tuojau įsileistų. Duris atida-rė pats Šmit. Sugūžėjom visi keturi į butą, o buto šeimininkas Šmit, matyt pri-keltas iš miego, nes buvo pi-žamoje, nustebeš laikė ati-darytas duris. Įėjus jokių pažinties ženklų nei aš, nei Šmit neparodėm. Aš sausai prisistačiau esąs poli-cijos valdininkas atvykęs tikslu surasti nelegalios priešvalstybinės literatūros ir pagal nusistovėjusią tvar-ką pareikalavau išduoti jei tokios turi. Į šį mano pareišk-imą jis gana tiksliai atsakė:

-- Kokios literatūros jūs norite rasti ir kokia yra ne-legali, priešvalstybinė. Aš turiu gana didelę biblioteką, kurioje yra įvairiom temom knygų lietuvių, lenkų, vokie-čių, prancūzų ir rusų kal-bom ir kurios iš jų dabar yra legalios ir kurios nele-galios, priešvalstybinės, tai aš ir pats nežinau. Visą laiką jos visos buvo legalios.

Į tai jam nieko neatsa-kęs užklausiau:

-- Ar bute dar kas nors yra?

-- Taip, miega vienas ma-no pažįstamas. -- Atsiliepė Šmit.

(Bus daugiau)

TRIJŲ ŽVEJŲ DIDYSIS NUOTYKIS

I ežerus ir upes visad skuba meškeriotojai vildamiesi sugauti pačią didžiausią žuvį. Tuo nerimu praeitą rudinį gyveno ir trys entuziastai žuvautojai — vienas jų Paramos prekybos savininkas Jurgis Mažeika, inž. archt., didžiųjų milijoninių statybų vykdytojas, Jonas Stankus ir gamtos mėgėjas Petras Mažeika.

— Viskas paruošta. Išvykstame antrą valandą nakties. Nevėluokite... atraportuoja Jurgis Mažeika Jonui Stankui ir nuskuba automobilin krauti imantrijų žuvavimo įrankių.

Tuo tarpu Petras Mažeika visu inirtimu su elektroniniu prietaisu savo sodelyje po kriaušę rausėsi žemėse rinkdamas geros veislės, riebius sliekus. Juos rūpestingai supakuodamas į dėžutes, apiberdamas puria žeme, kad kelionėje į ežerus išliktų gyvi.

Žvejų žmonos taip pat tą naktį nemiegojo. Vyrus išlydėti juk reikia. Aniceta parūpino skanios roledos, prirovė sumuštinį maišą, Vandutė Jonukui į kišenį imetė šiluminės bonkutę, o Petrui Bronytė įsakė nepasiduoti...

Ir taip trys žvejai ankstyvą šeštadienio naktį dūmė Wisconsin link. Farmeriai dar tebmiegojo ramiu ir giliu miegu. Monotoniškai užė masinos motoras ir migdandčiai veikė Petrą ir Joną, o Jurgis sekė kelią sėdėdamas už vairo.

Kelionės tikslas — Happy Hollow vasarvietė, pro kurią teka Wisconsin upė, plačiai išsiliudama į ežerą — Lake Wisconsin. Žmonės, ypač meškeriotojai, šią vietovę su pagarba mini. Sako, kad čia gyvena puikuoliai eršketai, dideli ir maži ir kad čia jau anksčiau ne vienas yra nusišypsojęs laimė.

Po valandėlės visi trys žvejai jau plaukė laivu į Lake Wisconsin vidurį. Laive meškerės su aštriais kablais, riebius gyvi sliekai, tinklai, ir kitokie žuvavimui reikalingi reikmenys.

Vyrai, kad pakeltų šaltį, apsirengę tarytum astronautai skrisdami į mėnulį. Tokiais rūbais apsirengus nei nuskesi, nei sušalsi.

Nuleidžia inkarą ir išmetamos įvairios meškerės. Kabliai su riebiais sliekais atgula ežero dugne. Prasideda... laukimas. Ir daug valandų nuskubėjo lėtai ir nuobodžiai... Vis nekibo...

Žuvautojai dalinosi išpūdziais, kaip prieš keletą metų jie pradėjo žuvalti, kaip tada pagaudavo kilbukų, ešeriukų, o vėliau lydekų, besų ir net maskių.

Atsiminė, kaip prieš penkeris metus Wisconsin upėje Jurgis Mažeika sučiupo 42 svarų eršketą ir jis buvo apie 50 colių ilgio. Jis tada jiems pridareš bėdų ir net iki pažastų į vandeni įbridę į krantą tempė laimikį. Tai buvę gražios, palaimintos dienos. O Jonas truktelėjo vyrus per dantį, kad grįžę su tuščiais krep-

JURGIS JANUŠAITIS

šiais. Prisiminė anų metų žuvų balius pas Anicetą ir Jurgį Mažeikus ir gražias damas, kurios gyrė žvejų protingumą, sumanumą ir eršketo gardumą.



Trys laimingieji žvejai sugavę eršketą. Iš kairės: inž. archt. Jonas Stankus, Petras Mažeika ir eršketą sugavęs Jurgis Mažeika.

Atėjo vakaras. Gerokai temo. Jonas Stankus puikus virėjas. Tuoju laive ant specialios krosnelės iščiškino tik ką pagautą besą... Priedų dar makaronų. Puiki vakarienė. Išlenkia visi ir po stikliuką konjako. Apšyla ir vėl meškeres mėtė...

Iš už aukštų krantų išsiritu mėnulis. Nusišypsojo iš kantriųjų meškeriotojų ir savo bespalviu veidu nuolat stebėjo trijų žvejų nuotakas.

Apie devintą valandą vakaro įvyksta didžioji drama.

— Po velnių, vyrai, kažkas tempia meškerę. Gal kelmas užkliuvo... — prašneko tylėjęs Jurgis Mažeika.

— Atsargiai, gal erškėtas bando riebiuosius sliekus ragauti... — įspėjančiai tarė Jonas Stankus. Tuo tarpu Petras Mažeika garsiai nusičiaudė. Tuo momentu, lyg iš miego pažadinta, toliau pliaukštelėja vandens paviršius iššokusi neatpažinta žuvis.

Jurgis išpalengvo suko meškerės špulės rankenėlę ir kažką tempė... Ir staiga netoli laivelio visu smarkumu išnirio paviršium už meškeriotojus didesnė žuvis. Susiūbavo, suvingiavo ir vėl visu smarkumu nėrė gilumon. Tuo tarpu Jurgis atleido įtemptą šniūrą.

— Vyrai erškėtas. Velniskai didelis. Laikykimės. Petrai, nežiopok, kad būtų viskas paruošta grobio iškėlimui... — kamandavo Jonas, nors širdyje jam dingtelėjo mažytis pavydas, kodėl erškėtas ir dar toks didelis šį

kartą užkibo ant geriausio draugo Jurgio Mažeikos meškerės. Bet to neparodė ir jau bandė tiesti Jurgiui ranką su geriausiais linkėjimais. Bet ir vėl erškėtas nėrė į viršų, lyg norėdamas atsikabinti nuo kablo ir iš-

rinkosi žvejai, žvejojimo menu besidomį ir plačią visuomenę. O jis tikrai žavus ir gražus... Jurgis Mažeika lieka čempionu, o Jonas Stankus pralaimi net šimtinei, nes lažybas, kas didesne žuvį penkerių metų laikotarpyje pagaus, pralaimėjo.

Wisconsin vietinė spauda idėjo Jurgio Mažeikos nuotrauką su didžiuoju erškėtu, o vietinis žuvautojų klubas Frank Marino apdovanojo specialia su įrašais trofeja, Lodi apskr. prekybos rūmai paskyrė pinigine premiją ir "50 or over Club Hooker's Lodge Poynette, Wisc." atžymėjo specialiu žymeniu ir diplomu, kad Jurgis Mažeika šį sezoną šioje apylinkėje sugavo didžiausią eršketą.

Žuvautojai teigia, kad šis erškėtas galis būti septyniasdešimties metų amžiaus. Jis kokiais nors kanalais galėjęs atkeliauti iš vandenynų. O jo giminė augalota, esama net 6 - 9 metų ilgumo. Sakoma, kad eršketo ikra skani, valgoma. Deja mūsų vyrai ją išmetė. O būtų skanumyno.

DESIGNERS

4 years piping and equipment experience required. Openings for designers and layout men. Permanent positions. Benefits. Overtime. On pollution control filtration systems.

Hydromation Filter Co.

39201 Amrhein Rd.
Livonia, Mich.
464-0600
535-5022

(10-12)

FITTERS-WELDERS

STEEL TANK AND PLATE FABRICATION

NEED EXPERIENCED — Fitters who can read drawings and fabricate.

TOP WAGES — And fringe benefits. Good opportunity for qualified men.

ROSS TANK & WELDING CO.
MUNITH, MICH. 49259
517-596-2987

An Equal Opportunity Employer (10-14)

PRODUCTION WORKERS

INCLUDE:

LIFT TRUCK DRIVERS

WELDER OPERATORS

(MECHANICAL ABILITY REQUIRED)

PAINT MIXERS

(EXPERIENCED REQUIRED)

SHIPPING HELP

PRESS

MECHANICS

&

PRODUCTION

MECHANICS

MECHANICAL ABILITY REQUIRED

Apply OHIO BUREAU

EMPLOYMENT SERVICES

EMPLOYER WILL INTERVIEW AT

26111 Brush Ave.

(Brush Building)

Euclid, Ohio

216-289-8550

An Equal Opportunity Employer (10-12)

HEMMERS

Experienced, steady work,

good piecework rates.

Call 216-771-7449

(10-12)

Brangūs tautiečiai,

Pradėjome naujus metus su viltimi į juos žiūrime. Tikime ir laukiame mūsų Tautai šviesesnės ateities. Pradėjusieji metai neatnešė Lietuvai laisvės. Raudonoji okupacija Lietuvoje tebesitęsia, mūsų broliai ir sesės tebėra priespaudoje.

Rusas okupantas dar daugiau bando suvaržyti bet kokią tautinį pasireiškimą. Tačiau okupuotų brolių ir sesių laisvės troškimų jie nepajėgia suvaržyti — laisvės siekimo idėja ir pasipriešinimo dvasia tautoje yra per daug stipri ir gyva, kad ją būtų galima sunaikinti.

Mes didžiujamės okupuotų lietuvių pasiryžimu ir tvirtumu.

Mūsų visų, išeivijos ir tremties lietuvių, yra šventa pareiga jiems padėti, paremti jų sunkią laisvės siekimo kovą. Mes visi turime visais galimais būdais prie tos kovos stiprinimo, plėtimo, ir kėlimo prisidėti.

Amerikos Lietuvių Taryba per daugelį metų sėkmingai tai kovai vadovauja, dėka Jūsų, Amerikos lietuvių, pritarimo ir paramos.

Be visų Amerikos lietuvių vieningo pritarimo Lietuvos laisvės darbas nebūtų sėkmingas.

Mes džiaugiamės ir didžiujamės Jūsų pagalba praityje ir tikimės Jūsų visapusiškos paramos ateičiai.

Amerikos Lietuvių Taryba savo darbus remia iš aukų surinktų per Vasario 16 d. minėjimus.

Paminėkime šią brangią mums šventę visi, kiekvienas mieste, visur, kur tik lietuviai gyvena. Parodykime pasauliui savo vieningumą ir nepalaužiamą dvasios tvirtumą Lietuvos laisvės reikaluose. LIETUVA TURI BŪTI NEPRIKLAUSOMA,

ir tik mūsų visų nepailstantis ryžtas ir pasiaukojimas padės tą greičiau atsiekti.

Mieli Amerikos lietuviai, prisidėkime prie laisvės kovos stipriau! Prisidėkime ir piniginėmis aukomis, nes, tik turėdami užtenkamai finansinių išteklių, mes galime savo veiklą pilniau ir stipriau išvystyti.

Mūsų darbų pasisekimas priklauso nuo Jūsų fizinės, moralinės ir finansinės paramos.

Kiekviena pagalba, kiekvienas patarimas mums reikalingas!

Vasario 16 d. proga visi, visi aukokime Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri dirba visomis jėgomis Lietuvos Tautos gerovei.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA Dr. Kazys Bobelis, pirmininkas.

WANTED EXPERIENCED WELDERS

Experienced on Hobart Mig 16 ga. and up. Short run work, must do his own setups and fitting, also light plate burning. Accurate small to medium work.

REX METAL PARTS CO.

1295 WEST 78TH ST.

CLEVELAND, OHIO

216-281-9710

(10-16)

WANTED JOURNEYMEN

1ST CLASS SKILLED
LATHE HANDS
MILL HANDS
GRINDER HANDS
SURFACE (I.D.O.D.)
AIRCRFT PARTS
Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Steady work and fringe benefits. NORWOOD PRECISION PRODUCTS 19540 ALLEN RD. MELVINDALE, MICH. 48122 313-383-5700

(5-11)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE MAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance also

DIE REPAIRMEN

Build and repair stamping dies. Experienced only. Good hourly rate & benefits. Steady work. Apply or call—

Mr. De Marco

CLEVELAND METAL STAMPING CO.

3110 Payne Ave., Cleveland, Ohio— 216-771-5100

(6-10)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINĄ

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601



TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADETOS

IKI 10 DIENOS MENESIO.

NES NUOSIMCIUS NUO

MENESIO PIRMOS.



WE PAY HIGHEST RATES:

7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)

6 1/4% — yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

IVYKIAI IR ŽMONĖS

Emilija Čekienė
Chicagoje

REPORTAŽAS MEČIO VALIUKĖNO IR VYTAUTO A. RAČKAUSKO

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdybos Pirmininkė Emilija Čekienė lankėsi Chicagoje, norėdama arčiau supažindinti šios sąjungos narius su naujuoju uždaviniu – išleisti lietuvių tautinės srovės išsikristalizavimo ir nueitojo kelio istoriją. Pirmininkė akademiškai stiliumi dėstė šiam uždaviniui vykdyti sudarytą



Teodoras Blinstrubas: „... aš visuomet buvau ir esu už“.

planą ir ligšiolinius darbus. Esą sudaryta redakcinė kolegija: prof. J. Jakštas, prof. J. Puzinas, prof. Br. Nemickas ir Emilija Čekienė. Komisija jau turėjusi susitikimus, kuriuose pasiaiškinta rengiamos knygos apimtis ir bendrais bruožais jos turinys. Taip pat redak-

toriai jau pasiskirstę savo darbo sritis. Pradėti kviešti paskiroms temoms bendradarbiai. Savo ruožtu, esą baigiama sudaryti knygos parengimo ir spausdinimo samata. Pirmininkė, imdama pagrindan savą patirtį su A. Smetonos monografija ir su Lithuania 700 Years trijų laidų parengimu ir išleidimu, šio naujo darbo imasi gana entuziastingai. Kvie-



Inž. Vaclovas Mažeika: „... redakcija žinos ką rašyti“.



Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirm. Jurgis Lendraitis (dešinėje) ir susirinkimo pirm. Petras Bučas.



Inž. Jonas Jurkūnas: „... istorija, tik jau be fotografijų“.



Mečys Valiukėnas: „... istorijos slinktyje... fotografija... tūkstantis žodžių“.

Vilties d-jos pirm. Kasty Pocius: „... ryžtingai visas finansines kliūtis nugalėsimė...“



Gen. Mikas Reklaitis: „... mes išleidome 'Kovas už Lietuvos Nepriklausomybę'. Pradėjom be cento. Baigiam išparduoti. Lėšos atsiras“.

Juozas Rinkūnas, East Chicago: „... kad tik nesikartotų...“



Chicago skyriaus išdinin-kė Veronika Lenkevičienė: „...visur reikia švelnios moteriškos rankos...“



ALTS Chicago, East Chicago ir Cicero skyrių nariai klauso Chicago skyriaus naujojo pirmininko Petro Bučio siūlomos susirinkimo dienotvarkės.



ALTS-gos pirm. Emilija Čekienė: „...valdyba pasiryžusi išleisti Tautinės Srovės Istoriją“.

tė visus sąjungos narius tal-kon pinigine auka, parama, kaip lygiai ir darbu, sugestijomis.

Išklause Pirmininkės mintis, Chicago, East Chicago ir Cicero skyrių nariai, bendrame susirinkime, Lietuvių Tautiniuose Namuose, š.m. sausio 19 d., viens po kito pareiškė savo nuomones. Jas apibendrinant, galima padalinti į dvi gupes: pesimistiškesnes ir optimistiškesnes. Tačiau nei vieno kalbėjusiųjų nebuvo, kuris nepritarė siekiui, kalbamą istoriją paruošti ir išleisti.

„Pesimistai“, kaip juos vadino J. Rinkūnas, daugiau abejojo ar Amerikos tautininkai pakels šio leidinio materialinę naštą. Tačiau J. Jurkūnas, pasigedęs tik konkrečios šiam reikalui piniginės samtos, ir atrodė, jau pasiruošęs išrašyti reikiamą čekį... jungdamas prašymą, leidžiamą istoriją pasakoti žodžiu, ne vaizdais (fotografijomis)!

Nekurie kėlė abejonių ir dėl turinio nekurių vietų, esą ar tai nebus pasikartojimas jau išleistųjų istorijų ir pan. Šiems čia pat

atsakinėjo kiti kalbėjusieji, reikšdami šios knygos istorijos redakcinę kolegiją pilną pasitikėjimą... Bendrai susidarė išpūdis, kad chicališkiai šiam sąjungos valdybos pasiūlytam uždaviniui pritaria ir jį remia. Gaila, Pirmininkė E. Čekienė turėjo ribotą laiką, nes turėjo išvykti į Clevelandą, velionio prezidento A. Smetonos minėjimą, todėl diskusijos teko nutraukti. Tačiau josios misiją reikia skaityti pavykusia. Tik belieka šio židinio ugnelę toliau kurstyti ir drauge užsimojimą vykdyti.

Susirinkimą ir darnias diskusijas pasigėrėtinai darniai vedė naujasis ALTS Chicago skyriaus pirmininkas Petras Bučas. Susirinkime dalyvavo apie 70 minėtųjų skyrių narių.

Be šio bendrinio klausimo, šiame susirinkime dalyvavęs Vilties draugijos pirmininkas Kazimieras Pocius, padarė pranešimą apie pastangas išgyti Dirvą spausdinti naujas mašinas, kurioms pamokėti esą ligšiolinis fondas ištuštėjęs, todėl kvietė visus-as savo papildomais įnašais prisidėti prie mašinų išmokėjimo.

Veronika Lenkevičienė, Chicago skyr. sekretorė, pasiūlė surengti šį rudenį išskirtinai Dirvos reikalams didelį balių. Pasiūlymas priimtas ir, kiek girdėti, tokio balaus rengimas jau eigoje.



Vytautas Kasniūnas Sr.: „... Dirva kažkaip per žauriai puola...“



Kostas Ramonas: „... mus puola, o mes ką? Tai kaip čia dabar...“



Dirvos „7 Dienos Chicagoje“ kolumnistas Vladas Butėnas: „... vot man patinka ... charakteringa...“



Po susirinkimo kukli kavutė. Priešakyje korp. Neo-Lithuania Chicago skyriaus pirmininkei Audronei Gulbinienėi, Mečiui Valiukėnui ir Broniui Kasakačiui – sėskaitėlės.



Po susirinkimo grupinė nuotrauka su S-gos pirm. E. Čekiene.

ATMINTINA DIENA PABALTIEČIŲ VEIKLOJE

Sausio 19 dieną pabaltiečių atstovai rinkosi į Hartford Hilton viešbutį spaudos konferencijai.

Dalyvavo: kongresmanas Ronald Sarasin, Vliko pirm. dr. K. Valiūnas, JAV Estu S-gos pirm. Ilmar Pleer, LB Tarybos narys dr. P. Vileišis, Conn. Latvių s-gos pirm. P. Uptis, Conn. Estu pirm. Vaive Lugus, prof. Aleksis, vietinio laikraščio Hartford Courant korespondentas, lietuvių radijo valandėlės "Tėvynės Garsų" vedėjas A. Dragunevičius ir eilė kitų.

Konferenciją atidaryti buvo prašytas Z. Strazdas. Jis savo įžangianiam žodyje pabrėžė, kad kaip lietuviai taip ir latviai ir estai yra susirūpinę sovietų ypatingai išvystytu veiklumu praeitais metais Pabaltijoje. Suslovas lankėsi Kaune ir Vilniuje, Podgorny Rygoje, o Zacharovas Taline. Jie visi trys savo gana griežtose kalbose studentams ir profesionalams bandė įtikinti, kad Pabaltijai kito kelio nėra o tik komunistinis, tampriais ryšiais surištas su Maskva. Kada Amerikos Jungtinės Valstybės stengiasi baigti šaltąjį karą ir pagerinti santykius su visais kraštais įjungiant ir komunistinius kraštus, Sovietų Sąjunga nepaisydama to, griežtina spaudą jėga užgrobtame Pabaltijy ir suktomis priemonėmis siekia esančių sienų pripažinimo. Tai padėčiai esant, mes kreipiamės į Jus kongresman Sarasin, prašydami, kad Jūs remtumėte mūsų bylą ir darytumėte visas pastangas, kad Pabaltijos statusas nepasikeistų ir kad sovietai būtų įspėti nedaryti jokių spaudos žygių išnaudojant geresnius santykius su vakarais.

Toliau kalbėjo dr. K. Valiūnas, primindamas įvykius Helsinkio konferencijoje dėl Europos saugumo, kur sovietai bijodami jiems blogos propagandos apkaltino laisvojo pasaulio pabaltiečių delegatus esančiais pavojingais jų saugumui ir privertė suomių policiją mūsų delegacijos atstovus areštuoti. Svarbu taip pat išsidėmėti, kad paskutiniu laiku nepriklausomybės gavo Afrikos mažos nekultūringos tautelės su vos kelio-liko tūkstančių gyventojų, o tuo tarpu Pabaltijos tautoms Lietuvai, Latvijai ir Estijai su sena praeitimi ir garbinga istorija leidžiama būti okupuotiems ir laikomiems sovietų spaudoje.

Estu atstovas Ilmar Pleer pabrėžė, kad sovietai turi norą kolonizuoti Pabaltiją ir jau kuris laikas siūnia savo piliečius iš Rusijos gilumos į Pabaltijos kraštus.

Dr. P. Vileišis tarp kitų dalykų pasakė, kad Connecticut valstijoje lietuvių yra gražus skaičius, jie yra padorūs ir geri piliečiai ir užsitarnauja, kad jų tėvų kraštai būtų laisvi. Mes apeliuojame į Jus Kongresman Sarasin ir prašome Jūsų užtarimo ir pagelbos.

Kongresmanas Sarasin pažadėjo remti pabaltiečių žygius ir buvo labai užinteresuotas patiekta jam medžiaga.

Apie 6:30 konferencija pasibaigė ir jau buvo pats laikas rinktis į didžiąją salę, kur turėjo prasidėti tolimesnė šio vakaro programa.

Po kokteilio valandėlės, per kurią susirinkę svečiai susipažino, pasižvelgė ir pasivaišino, visi buvo prašomi užimti vietas prie stalų. Z. Strazdas pasveikino susirinkusius, pristatė laikuriuose svečius ir palin-

kėjo malonios vakaro pradžios.

Koncertinę dalį išpildė Gita Čapkauskienė, kolaratūrinis sopranas iš Montrelio. Akompanavo jaunas bet labai talentingas pianistas Saulius Cibas iš Bostono. Solistė išpildė Mozarto, Aleksio, Budriūno, Gudauskienės, Strauso, Gounod ir Verdi kūrinius. Didžiausias ovacijas sukėlė lietuviškos dainos, o ypač A. Aleksio "Meilė". Pats kompozitorius buvo svečių tarpe ir priėmė jam skirtas ovacijas. Komiteto vardu Vida Kovaitė jai ikeitė puokštę baltų rožių.

Tuoju po koncerto pabaltiečių komiteto pirmininkas Z. Strazdas savo kalboje priminė Europos saugumo konferenciją Helsinkyje praeitą vasarą, kurioje Pabaltijos tautų veiksniai buvo atstovaujami. Ta proga norima išreikšti ypatingą padėką visiems pabaltiečių delegatams, drąsiai ir energingai gynusiems mūsų reikalus neatsižvelgiant į asmeniskus pavojus. Jų pavardės bus įrašytos garbingai istorijos puslapiuose. Tai Dr. J. K. Valiūnas, Uldis Grava, Ilmar Pleer, G. Kahar, P. Reinhard, Dr. A. Teivens, Eglė Žilionytė, Dr.

Petras Vileišis, Dr. J. Genys. Delegacijų tautybių atstovai K. Valiūnas, U. Grava I. Pleer ir dr. P. Vileišis buvo apdovanoti Mindaugo medaliais, kuris reikšmingai simbolizuoja pabaltiečių vieningą kovą dėl savo kraštų nepriklausomybės.

Dr. Valiūnas savo žodyje paminėjo kaikiuriuos epizodus iš Helsinkio konferencijos, pabrėždamas, kad P. Vileišis visą laiką buvo ta gyvoji ir nenuilstanti dvasia. Be to, Dr. Valiūnas pareiškė, kad pabaltiečių veikla dabar yra daugiau organizuota ir vieninga. Jis yra išrinktas Pasaulio Pabaltiečių Konferencijos Prezidentu ir prašė visų energingos paramos bendroje kovoje dėl savo kraštų išlaisvinimo.

Pasibaigus oficialiai daliai, prasidėjo paskutinioji šio vakaro programos dalis — Edvardo Radionovo orkestro muzikos garsai kvietė visus šokiui. Gražioji Hiltino salė, puošnūs šviesų žandeliai, papuošti stalai, maloni aplinkuma, ponių puošnios balinės suknios, visų pakilusi nuotaika sudarė labai malonią atmosferą, kurioje nejučiomis prabėgo kelias valandų.

(st)

■ Laiškai Dirvai

PRIEŠLIETUVIŠKAS ISTORINIS STRAIPSNIS 'LITUANUS' ŽURNAL

Skleidžiama nuomonė, kad "Lituanus" žurnalas turėtų būti informuojami užsieniečiai, kaip ir jaunieji anglų kalba skaitantieji, lie tuviai apie kultūrinius, politinius, istorinius ir kitokius lietuvių tautos reikalus.

Skausmingai apgailestaujant pasakyti, kad ne visad redaktoriams pavyksta išlaikyti deramai lietuvišką to žurnalo liniją.

Štai, paskutiniame 1973 m. "Lituanus" nr. 4, 5-39 psl., paskelbtas William L. Winter, iš Central Connecticut State College, JAV-se 76-mis citatomis parentais straipsnis "The Baltic as a Common Frontier of Eastern and Western Europe in the Middle Ages".

Straipsnis parašytas naudojantis išimtinai ne lietuviškais raštais. Tai būtų tvarkoje, jei autorius prisilaikytų istorikui reikalaujamo objektyvumo, tiesos. Ar dėl nežinojimo, ar suklaidintas tų panaudotų svetima-

tausių raštų, beveik visas rašinys yra aiškiai neteisingas, priešlietuviškas, menkinantis, žeminantis lietuvių istorinę praeitį, senąją lietuvių kultūrą, lietuvių politinės įtakos tikrąją reikšmę, mūsų tautos išnašą ano meto kultūrai ir kt.

Rašinyje plačiai nusludinėta į tolesnius kraštus, kiekviena atveju nepamirštant iškelti svetimųjų laimėjimų, vienaip ar kitaip menkinant lietuvių, ar svarbesnius lietuvių tautos laimėjimus sąmoningai ar neišmanėliškai nutylint.

Nurodinėti ar atitaisinėti minėto straipsnio neteisingumus reikėtų paskiromis pastraipomis, ar iš viso naujai parengiant deramą rašinį, ko nesirengiu daryti.

Šiuo noriu atkreipti ypatingai mūsų jaunųjų istorikų, dėmesį į minėtą W. L. Winter rašinį, stengtis tenai paskelbtas klaidas atitaisyti. Ar stengtis parašyti panašios rūšies straipsnį, paremtą teisingomis žiniomis, tikrais istoriniais faktais.

Minėtas W.L.W. straipsnis yra veidrodinė lietuvių istorinės tiesos niekinimo kopija iš Vakarų pasaulyje paskelbtų germanų, slavų raštų, kurie naudojami taip plačiai, kad štai, jie itikna net "Lituanus" redaktorius, kurie kaip tik turėtų ginti, saugoti lietuvių tautos istorines, geografines, kultūrines, politines teises ir tiesas. Nenoromis skelbiu šį rašinį, nes jisai, šiuo kartu, gali nepadaryti teigiamos įtakos mūsų vadovaujantiems istorikams, o jų tylų ignoravimą, nepasitenkinimą jaučiu. Tokiais atvejais svarbiau tiesa, ne asmeninė garbė.

Algirdas Gustaitis

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED WELDER ELECTRIC & ACETYLENE MAINTENANCE MEN JOURNEYMAN OR 8 YR. IN-TRADE also MACHINISTS Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. FOR ALL SHIFTS. Steady work for qualified men, and all fringes. APPLY IN PERSON BALL RUBBER & PLASTICS 521 Hilltop Rd. St. Joseph, Michigan An Equal Opportunity Employer. (5-9)

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS BRIDGEPORT ALL AROUND GRINDER BENCH LEADER BURR HAND TRACER LATHE HARDINGE CHUCKER MOOG TAPE MILL JIG BORE MUST BE ABLE TO SET UP WORK FROM BLUE PRINTS & CLOSE TOLERANCE. DAY AND NIGHT OPENINGS TOP RATES FOR EXPERIENCED AND FIRST CLASS PERSONNEL NON-UNION SHOP WITH D.T.A. RATES AND BENEFITS SHIELD TOOL 23261 FENKELL DETROIT, MICH. (8-12)

MEN WANTED GENERAL LABOR STEEL WAREHOUSE 2ND SHIFT Good Benefits INDEPENDENT STEEL CO. 615 LIVERPOOL DRIVE (Off Pearl & Grafton Rd.) VALLEY CITY, OHIO 216-225-7741 (5-11)

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1974 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkursas skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkirtyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

PROF. J. STUKAS NEKANDITUOJA

PALM BEACH, Fla.

RUOŠIASI PAMINėti VASARIO 16-JĄ

Š. m. sausio mėnesio pradžioje DIRVOJE buvo paskelbta, kad tarp laimėjusių nominacijų į SLA Pildomąją Tarybą yra nominuotas ir 3-čios kuopos narys prof. dr. Jokūbas J. Stukas išdininko pareigoms. Visiems balsuotojams pranešame, kad prof. Stukas dėl darbų gausybės ir stokos laiko nominaciją nepriėmė ir būti renkamu š. m. kovo mėnesio rinkimuose atsisakė.

Metinis kuopos narių susirinkimas įvyks 1974 metų kovo mėn. 31 d., 5 val. po pietų Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second Street, Elizabeth, N. J. Jame bus renkama nauja kuopos Valdyba, priimamos apyskaitos, samata, svarstomi kuopos reikalai, pravedami balsavimai į Pildomąją Tarybą, priimami mokesčiai.

Visi nariai kviečiami susirinkime dalyvauti.

SLA 3-čios Kuopos Valdyba

• Lietuvių Fronto Bičiulių New Yorko sambūrio išdininkas A. Pumputis, valdybos nutarimu atsiuntė Dirvai paremti auką 20 dol. Už auką ir linkėjimus nuoširdžiai dėkojame.

• Antanas Grinius, Dirvos bendradarbis Detroite, padidino savo įnašą Vilties draugijoje atsiųsdamas 10 dol. Ačiū.

• Inž. J. Rasys, Cambridge, Mass. Dirvai paremti atnaujinamas prenumeratą pridėjo auką 10 dol. Ačiū.

• V. Vaižjurgienė, Dorchester, Mass., Vilties d-jos narė ir Dirvos prenumeratorė, laikraščiui paremti atsiuntė auką 10 dol.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• Stasys Vaičiūnas, SLA 3 kuopos pirmininkas, Elizabeth, N. J., Dirvai paremti atsiuntė auką 5 dol. Ačiū.

• E. Diminskienė, Lietuvių Moterų Federacijos Chicago klubo vardu dėkodama už klubo informaciją spausdinimą, atsiuntė auką 10 dol. Dirvai paremti. Ačiū.

HAMILTON

• Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas yra rengiamas KLB Hamiltono ap. valdybos sekmadienį, vasario 10 d. Šventė pradedama 11 val. pamaldomis VA parapijos bažnyčioje ir 4 val. p. p. Scot Park gimnazijos auditorijoje bus iškilmingas aktas - koncertas. Pagrindiniu kalbėtoju bus federalinio parlamento narys S. O'Sullivan, o meninę programą dalį išpildys sol. J. Sriubiškienė ir sol. V. Verikaitis, tautinių šokių grupė Gyvataras bei Hamiltono mergaičių choras Aidas. Lietuviškos organizacijos šv. Mišiose ir akademijoje prašomos dalyvauti su savo vėliavom.

• Gyvataras, ved. G. Breichmanienės, vasario 15 d. išskrenda į Kolumbiją, kur duos keturis koncertus Medelline bei po vieną Barancquille ir Bogotoj. Į Hamiltoną sugrįš vasario 24 d.

• Vytautas Morkūnas mirė sausio 24 d. Velionis paliko žmoną Mariją, dukras Ritą ir Kristiną. Dirbo Firth Bros. siuvykloje. Mūsų užuojauta giminėms.

(kb)

• Lietuvių Tautinių Šokių Institutas prašo visas, aktyviai veikiančias, tautinių šokių grupes bei ansamblius ir lituanistines mokyklas prisiųsti savo adresus. Rašyti: Jadvygai Matulaitienei, 188 Logan St., Brooklyn, N. Y. 11208, U.S.A.

ORANGE, N.J.

PARDUODAMAS VIENOS SEIMOS NAMAS

7 kambariai, gražiam rajone, su garažu ir baldais (arba be baldų). Pirmenybė lietuviams. Klausti: A. S. Trečiokas, 185 Sterling Drive (North), Orange, N. J. 07050. (10-12)

FACTORY HELP NO EXPERIENCE NEEDED FOR LIGHT FACTORY WORK. Steady work for qualified people. APPLY IN PERSON INTERSTATE DIESEL CO. 2093 EAST 19th ST. CLEVELAND, OHIO (5-14)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VASARIO 16-OSIOS MINĖJIMAS CLEVELANDE

Minėjimas įvyks sekmdienį, š. m. vasario mėn. 17 d. sekančiai:

10 val. ryte šv. Mišios Naujos lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišių metu giedos parapijos choras, vadov. muz. R. Brazaitienės. Prieš Mišias vėliavų pakėlimas parapijos aikštėje.

10:30 val. šv. Mišios šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišių metu giedos LTM Čiurlionio Ansambelis, vadov. kompozit. muz. A. Mikulskio.

4 val. p. p. iškilmingas minėjimas Naujos lietuvių parapijos salėje.

Pagrindinę kalbą pasakys mūsų platus visuomenininkas, ALT atstovas Washington, ALT atstovas 1973 m. Europos Saugumo Konferencijoje, Helsinkyje, pereinio PLB Seimo komiteto pirm., JAV LB Tarybos bei Garbės Teismo narys ir Washingtono Apyl. pirm., Vyriausiojo Amerikos Respublikonų Tautybių Komiteto C. K. narys bei daugelio kitų organizacijų pareigūnas, prof. dr. Jonas Genys.

Minėjime taip pat žodį tars Clevelando meras ir kandidatas į JAV Senatą Ralph Perk.

Himnus sugiedos sol. Bronius Kazėnas.

Koncertinėje dalyje pasirodys daugelio operų solistė Aldona Stempužienė ir Clevelando Ramovės choras, vadov. muz. Juliaus Kazėno.

Minėjimo metu bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo, reikalams, kurios bus perduotos Amerikos Lietuvių Tarybai.

Organizacijos yra prašomos dalyvauti Mišiose ir minėjime su vėliavomis ir apylinkės lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

**ALT Clevelando
Skyriaus Valdyba**

MIRĖ ONA ZORSKIENĖ

Sausio 31 d. Clevelande po sunkios ligos mirė Ona Zorskienė, sulaukusi 74 metų amžiaus.

Velionė po II Pas. karo su šeima atvyko į JAV ir ap-



Clevelando Ramovėnų vyrų choras, kurs dainuos vasario 16 minėjimo metu nauj. parap. salėje š.m. vasario mėn. 17 d. Pirmoj eilėj, vidury choro vadovas Jul. Kazėnas, pianistė Gen. Karsokienė ir Ramovės pirmininkas Ant. Jonaitis. Choro organizacinius reikalus tvarko pirm. Al. Liutkus ir seniūnai – V. Petkus, Al. Kazis ir Vaidevutis Motiejūnas. Kai kurias dainas palydi keli akordeonistai.

sigyveno Clevelande.

Nuliūdime liko vyrai Pi-jus, sūnai Jonas ir Romas.

Po gedulingų pamaldų šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, vasario 2 d. palaidota Visų Sielų kapinėse, palydėjus į amžiną poilsio vietą gausiam būriui artimųjų ir pažįstamų.

• **Dr. N. ir Ger. Juškėnai** šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos reikalams įteikė \$50.00. **Br. ir Akv. Gražuliai** paskyrė \$50.00 premijos mokiniams perskaičiusiems daugiausia lietuviškų knygų šiais mokslo metais. Už aukas mokytojai ir tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja.

GRAZI PARAMA LIETUVIŲ NAMAMS

LB Clevelando apylinkės valdyba surengė pirmąjį naujųjų metų sutikimą naujuose Lietuvių namuose. Gražaus ir sėkmingo renginio pelną — iš viso \$1100 LB valdyba paskyrė Lietuvių namams.

Toks stambus LB Clevelando apylinkės įnašas ne tik padėjo sumažinti tebesančią didelę skolą, bet taip pat sustiprino tarporganizacinius ryšius ir išryškino nuoširdaus bendradarbiavi-

EXPERIENCED MACHINISTS

1st & 2nd Shift
TURRET LATHE
MILLING MACHINE
SURFACE GRINDER
I.D. and O.D. GRINDER
AUTOMATIC SCREW
MACHINE
**ERICKSON TOOL
CO.**

34300 Solon Rd.
Solon, Ohio 44139

(6-12)

mo sėkmę. Lithuanian Village Inc. direkcija savo posėdyje per LB apylinkės pirmininką Jurgį Malskį pavaiškė nuoširdžią padėką Bendruomenės valdybai ir visiems lietuviams, dalyvavusiems naujųjų metų sutikime, kurių dėka ir atsirado toks stambus likutis lietuvių namams.

• **Lithuanian Village Inc.** akcininkų metinis susirinkimas šaukiamas sekmdienį, 1974 vasario 24, 12 val. Lietuvių Namų salėje.

Susirinkime bus renkami keturi nauji direktoriai, patvirtinta namų statybos apyskaita ir svarstomi kiti svarbūs bendrovės reikalai.

1974 sausio 1 baigėsi kadencijos terminas šiems direktoriams: Jonui Apanavičiui, Vacui Vinclovui, Stasiui Mačiui ir Stasiui Lukui.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašomė kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus** gaukite kreipdamiesi į **Z. Obelenį** tel. 531-2211.

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS

&
SET-UP MEN
EXPERIENCED

Needed for expanding commercial ball bearing manufacturer in Wilson, N. C. New Britton, Multies and Brown & Sharpe single spindle experience or equivalent is desirable background. Top rates of pay, excellent fringes, paid relocation expenses and interview travel expenses. Call SYLVIA MATTHEWS at 919-237-8181 or write P. O. Box 370, Wilson, N. C. 27893. (4-10)

7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 8 psl.)

restorano pokylių salė, tai savininkas, išreiškęs netikėtai šiltą džiaugsmą kultūringu lietuvių užsilaikymu Spaudos baliuje, kitais metais pažadėjo šokių estradą žymiai padidinti. Jei naujoji LŽS cv, kurios rinkimai turėtų būti šią vasarą, bus išrinkta kitur, tai tradicinį Spaudos balių galės rengti LŽS-Chicagos skyrius, kurs, reikia tikėti, vieną dieną gal pradės aktyviau veikti.

* **SAULĖS ŠERMENŲ**, populiaros humoristinės poezijos knygos autorius, Antanas Gustaitis ir jo paskutinė knyga Chicagos lietuvių visuomenei bus pristatyti gegužės 11 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Idėja iškilo LŽS cv paskutiniam posėdyje, po to telefonu buvo susisiekiama su Ant. Gustaičiu ir jis mielai sutiko toje LŽS cv ruošiamoje šventėje dalyvauti. Knygą ir jos autorių kaip žmogų, rašytoją ir patriotizmo kėlėją pristatys rašytojas Aloyzas Baronas.

• **Vladui Būtėnui**, Dirvos ir kitų laikraščių bendradarbiui, už žurnalistinę veiklą, jūry komisijos nutarimu paskirta kun. dr. J.

Prunskio įsteigtoji žurnalistinė premija 1000 dolerių, kasmet skiriama Katalikų Mokslo Akademijos.

ABITURIENTŲ PRISTATYMAS

Chicagos ir jos apylinkių šių metų lietuvių abiturientų-čių (baigusių high school) pristatymas lietuviškai visuomene įvyks š. m. gegužės mėn. 19 d. puošniose ir erdviose Sabre Room restorano patalpose. Balių rengia Liet. Mot. Fed. Chicagos Klubo valdyba, talkinant abiturientų motinų komitetui. Informacijai prašau skambinti St. Bacevičienei PR 8-2233 arba S. Jėlionienei RE 7-2560.

Vėlykų stalo parengimas įvyks per atvelykį balandžio 21 d. Tautiniuose namuose.

Liet. Mot. Fed. Chicagos klubo valdyba kreipėsi į moterų organizacijų pirmininkes su prašymu aktyviai įsijungti į laiškų rašymą senatoriams Simo Kudirkos išlaisvinimo reikalui. Laiškų pavyzdžiai jau pasiūsti. Turimomis žiniomis mažiausiai laiškų yra pasiūsta iš Illinois valstijos.

ROCHESTER

SPORTO TURNYRAS

Vasario 9 ir 10 dd. Rochesterio įvyks Kanados apygardos sporto turnyras. Dalyvaus penki sporto klubai — Montrealio "Taurus", Hamiltono "Kovas", Toronto "Aušra", Toronto "Vytis" ir Rochesterio "Sakalas". Žais vyrų, jaunių, moterų ir mergaičių komandos. Žaidimai prasidės vasario 9 d., 11 val. McQuaid ir Brighton gimnazijų sporto salėse. McQuaid salėje žais vyrų komandos. Bilietai bus parduodami prie įėjimo. Kaina — \$1.50 už visus žaidimus, šeštadienį ir sekmadienį. Šokiai bus šeštadienio vakare šv. Jurgio parapijos salėje. Paremkite savosius sportininkus: atei-kite į žaidimus ir į šokius. Dėl daugiau informacijų — skambinkite pirm. V. Le-liui — 663-3059. (atk)

WANTED SKILLED TOOL ROOM MACHINISTS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Good hourly rate, overtime and fringes.

E. W. TOOL & MFG.

3555 W. 69TH ST.
CLEVELAND, OHIO

(8-14)

JOURNEYMAN PIPEFITTERS ELECTRICIANS TOOL MAKERS MILLWRIGHTS

Must have 8 yrs. exp. or journeyman's card. Apply employment office, Baumhart Rd., Lorain, Ohio, Tues. through Thurs. 9 A.M. to 1 P.M. and 7 P.M. to 8 P.M.

FORD MOTOR CO. LORAIN ASSEMBLY PLANT

5400 Baumhart Rd.
Lorain, Ohio

An Equal Opportunity Employer (8-14)

WANTED EXPERIENCED ARMATURE WINDERS STATOR WINDERS

Must be experienced on industrial motors, both AC and DC. Full time. Complete benefit program includes paid vacations, holidays, hospitalization, profit-sharing trust and pension plans. For interview appointment Call Mr. Platt, 762-2501.

AKRON CONTROLLER & MOTOR INC.

1100 HOME AVE.
AKRON, OHIO

Equal Opportunity Employer (8-10)



Clevelando lietuvių namų salės vaizdas, kurioje 1974 vasario 24 įvyks jos savininkų — Lithuanian Village Inc. akcininkų metinis susirinkimas. Cleveland Beautiful Committee, kurio pirmininku yra buvęs Cleveland Press vyr. redaktorius Louis B. Seltzer, Lietuvių namus kaip gražų miesto pastatą, apdovanojo specialiu žymeniu.

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS HORIZONTAL BORING MILL TURRET LATHE ENGINE LATHE

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Paid Blue Cross and life insurance. West Side location. High hourly rate and overtime. Apply in person.

REX BUCKEYE CO

7500 Associate Ave.
Cleveland, Ohio 44144

(5-10)

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus.
Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★
Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★
Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★
Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

"NĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS"

PARAMA MŪSŲ SPAUSTUVEI ATNAUJINTI

Kaip jau rašėme, naujoji rinkimo mašinėlė nupirktą ir Dirva ja renkama, tačiau ji atsiėjo žymiai brangiau, negu pradžioje buvo numatyta: su dviem naujais šriftais ir visais priedais kainavo 8,219.55 dol.

Iki šiai dienai malonūs

Dirvos skaitytojai mašinėlės įsigijimui suaukojo 6,192.25 dol. Skolai pilnai išmokėti, neužtraukiant banke paskolos, mums dar reikia 2,027.30 dol.

Būsime labai dėkingi, jei Dirvos skaitytojai savo, kad ir nedidelėmis aukomis, padės mums išmokėti šią skolą. Ačiū.

• Inž. Eugenijus Bartkus ir inž. Jonas Jurkūnas, Chicago, Ill., rašo: "ALT S-gos pirmininkės p. Čekienės viešnagės Chicagoje proga sužinojome, kad Dirvos nau-

jai pirktą mašiną dar neišmokėta. Papildomai siunčiame po 50 dol., kad skolos pamažėtų ir Jūsų kaip Dirvos vadovų nuotauka gerėtų. Geros sėkmės". Prie laiško pridėta 100 dol.

Turime pažymėti, kad p. Bartkus ir p. Jurkūnas, pačioje pradžioje, kai užpirkome rinkimo mašiną, atsiuntė kekvienas po 100 dol.

Už tokį Dirvos reikalų nuosirdų supratimą tariame širdingą ačiū.

• Dr. Vytautas Dargis, Westchester, Ill., kad nauja rinkimo mašina būtų greičiau išmokėta, prie N. Metų linkėjimų pridėjo 100 dol.

• Gediminas Balanda, Warren, Mich., spaustuvės mašinos skolai sumažinti atsiuntė 20 dol.

• Dr. V. Paprockas, Richmond Hill, N. Y., apmokėdamas prenumeratą, pridėjo mašinos skolai sumažinti 11 dol.

• Po dešimt dolerius mašinos skolai sumažinti atsiuntė:

E. Čapkevičius, Mineralwells, W. Va.,

J. Matulevičius, Worcester, Mass.,

V. Matonis, Philadelphia, Pa.,

LB Detroito apylinkės valdyba,

V. Mažeika, Park Ridge, Ill.

• Po penkis dolerius atsiuntė:

J. Jasiukaitis, Cicero, Ill.,

A. Plaušinitis, Chicago, Ill.,

A. Čepulis, Philadelphia, Pa.,

• A. Steponavičius, Cleveland, Ohio.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

PRANEŠIMAS

Chicagos Lietuvių Taryba maloniai kviečia visus lietuvius dalyvauti Vasario 16 minėjime, kuris įvyks š. m. vasario 17 d., 2 v. p. p. Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje.

Auką prašome siųsti išd. Vladui Šoliūnui, 6715 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS ATSIŠAUKIMAS Į LIETUVISKĄ VISUOMENĘ

Brangūs Lietuviai,

Nepriklausomybė yra tas elementarinis tautos troškimas, kuris atitinka nūdieniniam tautų apsisprendimui principui ir kuris tapo neįveikiama jėga, kurios net Sovietų Sąjunga negali nugalėti ir priversta su tuo skaitytis.

Laisvė yra viena pačių brangiausių dovanų, kuria dangus apdovanojo žmones. Laisvei negali prilygti jokie žemėje užrakinti ar jūros gelmėse paslėpti turtais. Dėl laisvės, kaip ir dėl garbės, galima ir reikia aukoti savo gyvybę. Ir nėra didesnės nelaimės, kuri galėtų užgriūti žmogų, kaip nelaisvė. Tai šventi ir prasmingi žodžiai, kurie kiekvieno patrioto lietuvių širdyje kelia norą ir troškimą dėl laisvės siekių aukotis ir kovoti.

Todėl minėdami savo tautos nepriklausomybės atstatymo ir atkūrimo šventę, turime kiekvienas lietuvis pažadinti savo tautinės sąžinės balsą. Kiekvieno lietuvių sąžinė turėtų būti tikrasis kelrodis tėvynės ir tautos darbų plotuose. Šiuose darbų plotuose sąmoningai atlikime savo šventą pareigą: pinigine auka, konkrečiu darbu ir savo dvasios pasišventimu siekti pilnutinio lietuvių tautos idealo, — Laisvės.

Amerikos Lietuvių Tarybos Chicagos skyrius maloniai kviečia visus lietuvius dalyvauti Vasario 16 minėjime 1974 m. vasario mėn. 17 d. 2 val. Maria High School patalpose.

Visas aukas prašome siųsti Amerikos Lietuvių Tarybos Chicagos skyriaus išdininkui Vladui Šoliūnui, 6715 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Rimas Šarka
Pirmininkas

Alvydas Jonikas
Vykd. Sekretorius

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS



Spaudos baliaus metu pagerbiamas žurn. Algis Rukšėnas. Iš k. į d.: Vyt. Kasniūnas, J. Janušaitis, Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė, Alg. Rukšėnas, E. Pakštaitė, J. Jasaitytė, Alg. Pužauskas, kun. J. Vaišnys ir Vl. Būtėnas.

A. Gulbinsko nuotrauka

stovaujantis Tautinę Sąjungą. Kadangi apie šią spaudos konferenciją Dirvai parašė M. Valiukėnas, man tik įdomu paminėti red. A. Pužausko iškeltą pastabą, kad ne kurios kitos organizacijos, o Tautinė Sąjunga Chicagos Altai duoda jaunus ir veiklius žmones. Tai liudija, kad organizacija yra su prieaugliu. Kai kam gal nepatiko, kai tą kartą atstovaujantis pirm. R. Šarka pagrindiniu kalbėtoju iš amerikiečių tarpo Nepriklausomybės minėjime vasario 17 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje pakvietė demokratą Illinois senatorių Adlai Stevenson III, aiškų liberalą. Kitų gi nuomone, šis sprendimas geras, nes kovai už Lietuvos šviesesnę ateitį mums reikia laimėti draugų ir iš liberalų tarpo.

• SPAUDOS balius, rengtas Lietuvių žurnalistų sąjungos cv, sausio 26 dienos lietingą vakarą į puošnią Martinique restorano pokylių salę sutraukė 642 svečius. Tai buvo vienas iš pačių didžiausių balių, neskaitytą masinių banketų po Tautinių šokių ar Dainų švenčių. Lietuvos gen. konsulė Chicagoje J. Daužvardienė po balius pastebėjo, kad Spaudos balius savo iškilmingumu bei aplinka nesisyrė nuo balių, ruošiamų įvairių tautų diplomatams, kuriuose dažnai tenka dalyvauti ir Lietuvos gen. konsulei. Trumpoje programoje publikos dėmesys koncentravosi į premijų įteikimą jauniems lietuvių spaudos darbuotojams, į žurn. Algio Rukšėno pristatymą ir sol. A. Stempužienės bei jos sūnaus Lino trumpą koncertinę dalį. LŽS cv išd. ir pagrindiniam Spaudos balius pasisekimo ramsčiui J. Janušaičiui trumpu linksmu žodžiu prabilus į gausią publiką ir paprašius visus užimti vietas prie apvalių stalų, LŽS cv pirm. kun. J. Vaišnys pasveikino svečius, pasveikė dr. P. Daužvardžio fondo premijų laimėtojus: J. Jasaitytę, R. Selenį (Detroit), V. Naką (Detroit), R. Kubiliūtę ir E. Pakštaitę. Tada į sceną pakvietė Lietuvos gen. konsulę. Ji tarė

trumpą žodį, prisimindama mirusį Lietuvos gen. konsulę dr. Daužvardį, kurio amžinam atminimui dabartinė LŽS cv įsteigė Dr. P. Daužvardžio fondą jauniems lietuvių spaudos bendradarbiams ugdyti, ir kvietė jaunuosius pamilti lietuvišką žodį bei raštą. Asmeniškai premijas ji įteikė tik J. Jasaitytei ir E. Pakštaitei, nes kiti premijas laimėjęs jie jau nuoliai baliuje nepasirodė. Dar prieš premijų įteikimą, perskaičius LŽS garbės nario prof. J. Žilevičiaus ir Vliuko pirm. dr. K. Valiūno sveikinimus raštu, į sceną buvo pakviestas knygos apie S. Kudirkos tragediją anglų kalba "Day of Shame" autorius žurn. Algis Rukšėnas ir jam jaunieji žurnalistų atstovai — J. Jasaitytė ir E. Pakštaitė — įteikė dovaną — plunksną būsimiesiems veikalams parašyti. Sol. Ald. Stempužienės pasirodymas su "folk songs" dainomis, gitara pritariant arch. Linui Stempužiui, buvo pati išpūdingiausia programos dalis. Lietuviškos, ispaniškos, argentinietiškos dainos davė visai naują veidą negu prieš tai ne kartą Chicagos lietuviams girdėtuose tos pačios pajėgos solistės koncertuose. Ir tas naujas programos veidas, solistei bei akompaniatoriui idėjus ne tik daug darbo, bet ir neabejotinų talentų, labai atitiko Spaudos balius nuotakai. Tai patvirtino dramos aktorius L. Barausko, socio logo V. Kleizos ir kitų tikrai šilti atsiliepimai. Pagrindini balius pelną, apie 1,500 dol. užtikrino loterija ir orchidėjų tango, o svečiai džiaugėsi, kad už 15 dol. įėjimo auką jie ne tik gėrėjosi tikrai gražia aplinka, puikia programa, bet gavo dar steko vakarienę, o jaunos padavėjos iki vidurnakčio servavo įvairiausių gėrimų. Tik viena maža techniška kliūtis: estrada šokiams buvo permaža ir visi svečiai laisvai negalėjo sukūti prie gero Bichnevičiaus orkestro. Kadangi kitų metų Spaudos baliui, įvykstančiam 1975 m. sausio 25 d., užsakyta ta pati Martinique

(Nukelta į 7 psl.)



Po programos solistei Ald. Stempužienei jauna spaudos bendradarbė sega gėlę. Kairėje Linas Stempužis, dešinėje LŽS cv išd. J. Janušaitis.

A. Gulbinsko nuotrauka

A. A.

ONAI ZORSKIENEI

mirus, vyrui PLJUI, sūnums JONUI ir ROMUI, bei visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

VI. Blinstrubas
J. Kaklauskas
St. Lukoševičius
šiupinių šeima

A. A.

ONAI ZORSKIENEI

mirus, jos vyrą PIJŲ, sūnus JONĄ ir ROMĄ nuoširdžiai užjaučiame

D. ir R. Valodkai

A. A.

ONAI ZORSKIENEI

mirus, vyrą PIJŲ ir sūnus JONĄ ir ROMĄ nuoširdžiai užjaučiame

J. ir V. Dautai

A. A.

ONAI ZORSKIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiau vyrui PIJUI ir sūnums JONUI ir ROMUI

St. Astrauskas

A. A.

ONAI ZORSKIENEI

mirus, vyrą PIJŲ, sūnus JONĄ ir ROMĄ su šeima ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Nijolė Maželienė
Rūta Maželytė

Mylimai motinai, uošvei ir močiutei

A + A

ANTANINAI PETRAUSKIENEI

Lietuvoje mirus, dr. STASIO PETRAUSKO šeimą, anūkus LAIMĄ, ROMĄ su šeimomis ir GINTARĄ giliai užjaučiame

Ona ir Petras
Laniai